VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
9.5.2025 (12.4 Ất Tỵ)
Số 56 (4190)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM THĂM KAZAKHSTAN VÀ AZERBAIJAN:

Hợp tác VHTTDL góp phần tăng cường quan hệ Đối tác chiến lược

[6+7]

Chương trình Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan do Bộ VHTTDL Việt Nam chủ trì, phối hợp tổ chức — Ảnh: ĐỨC THẮNG

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chẳng lẽ bó tay!

● **ThS, luật gia PHẠM VĂN CHUNG**

Những ngày qua liên tiếp xảy ra việc nhân viên y tế bị hành hung, bị đấm, đá, tát vào đầu, ngực, bụng. Mới nhất là vụ xảy ra tại Bệnh viện Đa khoa Nam Định. Trước đó, mạng xã hội lan truyền vụ việc khi các y, bác sĩ Trung tâm Y tế huyện Thanh Ba (Phú Thọ)

(Xem tiếp trang 2)

NHÂN VIÊN Y TẾ LIÊN TIẾP BỊ "TẤN CÔNG":

Không thể chấp nhận được dù lý do gì! [4]

XUNG QUANH VỤ XÂM HẠI LĂNG MỘ VUA LÊ TÚC TÔNG (THANH HÓA):

Lỗ hổng trong biện pháp bảo vệ di tích quốc gia đặc biệt? [5]

GÌN GIỮ GIÁ TRỊ LỊCH SỬ, VĂN HÓA KHI ĐẶT TÊN SAU SÁP NHẬP:

Giữ hồn quê trong diện mạo mới [8]

Tổng Bí thư Tô Lâm hội kiến Chủ tịch Quốc hội Azerbaijan

Trong chương trình thăm cấp Nhà nước tới Cộng hòa Azerbaijan, sáng 8.5, tại Thủ đô Baku, Tổng Bí thư Tô Lâm hội kiến Chủ tịch Quốc hội Azerbaijan Sahiba Gafarova.

Tổng Bí thư Tô Lâm hội kiến Chủ tịch Quốc hội Azerbaijan Sahiba Gafarova Ảnh: TTXVN

Chủ tịch Quốc hội Azerbaijan Sahiba Gafarova nhiệt liệt chào mừng và vinh dự được đón Tổng Bí thư Tô Lâm và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam sang thăm cấp Nhà nước tới Azerbaijan và đến thăm và làm việc tại Quốc hội Azerbaijan, đánh giá cao ý nghĩa quan trọng của chuyến thăm. Nhấn mạnh quan hệ hai nước đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh và Tổng thống Heyda Aliyev xây dựng và các thế hệ lãnh đạo và nhân dân hai nước vun đắp, Chủ tịch Quốc hội Gafarova bày tỏ vui mừng trước những bước phát triển tích cực trong quan hệ giữa hai nước thời gian qua; hoan nghênh việc hai bên thông qua Tuyên bố chung về việc thiết lập quan hệ Đối tác Chiến lược Việt Nam - Azerbaijan; tin tưởng chuyến thăm của Tổng Bí thư Tô Lâm sẽ tạo xung lực mới, góp phần làm sâu sắc hơn nữa quan hệ Đối tác Chiến lược Việt Nam - Azerbaijan.

Tổng Bí thư Tô Lâm bày tỏ vui mừng đến thăm đất nước Azerbaijan tươi đẹp, cảm ơn về sự đón tiếp trọng thị và thân tình của phía Azerbaijan; khẳng định chuyến thăm thể hiện sự coi trọng của Việt Nam đối với quan hệ với Azerbaijan. Tổng Bí thư chúc mừng những thành tựu phát triển của Azerbaijan với vị thế quốc tế ngày càng cao. Tổng Bí thư cảm ơn sự giúp đỡ quý báu của nhân dân Azerbaijan dành cho nhân dân Việt Nam trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước trước đây và trong công cuộc xây dựng và phát triển đất nước ngày nay. Tổng Bí thư mong muốn hợp tác giữa hai nước đi vào chiều sâu và thực chất, tương xứng với mối quan hệ hữu nghị truyền thống tốt đẹp, cũng như tiềm năng của hai nước, trong đó hợp tác nghị viện giữ vai trò hết sức quan trọng và nhấn mạnh việc nâng cấp quan hệ lên Đối tác Chiến lược là cơ sở vững chắc để tăng cường quan hệ.

Tổng Bí thư đánh giá cao vai trò của Quốc hội Azerbaijan trong việc thúc đẩy hợp tác giữa hai nước và mong muốn hai bên tiếp tục tăng cường hợp tác nghị viện, đóng góp thiết thực triển khai hiệu quả các thỏa thuận song phương...

P.V (tổng hợp)

Lượng tìm kiếm du lịch Việt Nam của khách quốc tế tăng 10-25%

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam vừa cho biết, theo dữ liệu tổng hợp từ công cụ theo dõi xu hướng du lịch Google Destination Insights, lượng tìm kiếm quốc tế về du lịch Việt Nam từ đầu năm 2025 tới nay tăng trưởng khoảng 10-25%. Việt Nam hiện xếp thứ 7 trong bảng xếp hạng thứ tự các quốc gia được tìm kiếm về du lịch. Việt Nam cũng là điểm đến duy nhất trong khu vực Đông Nam Á nằm trong top 10 được tìm kiếm, vượt qua nhiều quốc gia trong khu vực như: Philippines (đứng vị trí 18), Singapore (25), Thái Lan (36), Indonesia (37), Malaysia (39).

Với chính sách thị thực thông thoáng, hệ thống sản phẩm du lịch đa dạng, đẳng cấp, cùng sự mở rộng mạng bay quốc tế, Việt Nam đang trở thành điểm sáng trên bản đồ du lịch thế giới, được du khách khắp quốc tế yêu thích và lựa chọn. Đây là những tín hiệu tích cực, tạo cơ sở để ngành du lịch có thể hoàn thành mục tiêu đón 22-23 triệu lượt khách quốc tế trong năm 2025. Theo thống kê, top 10 thành phố của Việt Nam được du khách quốc tế tìm kiếm nhiều nhất gồm: TP.HCM, Hà Nội, Đà Nẵng, Phú Quốc, Nha Trang, Hội An, Vũng Tàu, Đà Lạt, Phan Thiết, Huế. Trong khi đó, Vũng Tàu và Ninh Bình là thành phố có lượng tìm kiếm tăng trưởng cao nhất (tăng trên 75%). Các thị trường đang tìm kiếm nhiều nhất thông tin về du lịch Việt Nam là: Hoa Kỳ, Ấn Độ, Australia, Nhật Bản, Singapore, Hàn Quốc, Anh, Đài Loan, Malaysia, Hồng Kông (Trung Quốc).

V.D

Chẳng lẽ...

(Tiếp theo trang 1)

đang khẩn trương cấp cứu bệnh nhân 12 tuổi bị sốc phản vệ khi tiêm kháng sinh, thì người nhà liên tục gào khóc, công kích, thậm chí đạp thẳng vào bụng bác sĩ khiến dư luận hết sức bức xúc, phẫn nộ. Cách đây không lâu là vụ người nhà bệnh nhân gây chuyện đấm vào mặt và đầu bác sĩ đang thăm khám cho bệnh nhân tại Trung tâm Y tế huyện Chư Sê, Gia Lai...

Việc hành hung, thậm chí đánh đập, chửi mắng thậm tệ, gây thương tích cho y, bác sĩ chỉ vì những lý do không đâu đã xảy ra từ lâu. Báo chí, dư luận nhiều lần lên án đối với hành vi vô văn hóa, vi phạm pháp luật này và cơ quan chức năng cũng đã vào cuộc xử lý theo quy định. Tuy vậy, đáng nói ở đây là tình trạng này không giảm mà còn có xu hướng tái diễn, ngày càng tăng lên. Có thể khẳng định có nhiều nguyên nhân dẫn đến tranh cãi, xô xát giữa người nhà bệnh nhân với nhân viên y tế, bảo vệ các cơ sở y tế, bệnh viện đa số lỗi đều xuất phát từ cách hành xử, thái độ hung hăng, coi thường pháp luật của bệnh nhân và người nhà.

Hành vi bạo lực này không chỉ gây tổn hại về thể chất mà còn ảnh hưởng nghiêm trọng đến tinh thần, tâm lý của đội ngũ y bác sĩ đang ngày đêm chữa bệnh, cứu người, chăm sóc cho người bệnh. Đây là hành vi rất đáng lên án mạnh mẽ và cần bị xử lý nghiêm minh để phòng ngừa, răn đe các trường hợp tương tự về sau. Đặc biệt là để bảo vệ sự an toàn cho nhân viên y tế giúp họ yên tâm làm việc, chữa bệnh, cứu người và cũng là giữ gìn trật tự an toàn xã hội, nhất là nơi công cộng rất cần sự an toàn, yên tĩnh như các cơ sở y tế.

Việc khám chữa bệnh đều có trình tự, quy trình được các cơ sở y tế ban hành và được đa số y bác sĩ đều tuân thủ, thực hiện nghiêm túc, đúng quy định. Tuy nhiên, nhiều trường hợp người nhà bệnh nhân vì nôn nóng, quá lo lắng cho người thân mà có cách hành xử chưa đúng mực, thậm chí quá hung hăng, coi thường pháp luật là không thể chấp nhận được! Không nên để tình trạng hành hung y bác sĩ tái diễn, kéo dài như hiện nay; đồng thời cũng không thể dung thứ cho hành vi bạo lực vô lý, ngang ngược như vậy tồn tại trong xã hội chúng ta. Việc này không chỉ trừng trị đích đáng hành vi sai trái mà còn góp phần xây dựng một xã hội an toàn và văn minh hơn.

Bởi hành vi đánh người trong mọi tình huống đã là sai trái, ở đây còn ra tay đối với các y bác sĩ đang chữa bệnh cho người thân của mình lại càng không thể nào chấp nhận được. Rõ ràng đây là hành động vô ơn, thiếu đạo đức và quá coi thường pháp luật! Nhiều người tỏ ra ngao ngán khi liên tiếp xảy ra tình trạng hành hung bác sĩ và có ý kiến cho rằng chẳng lẽ cơ quan chức năng bó tay?!

Thiết nghĩ, lực lượng chức năng cần vào cuộc xử lý nghiêm các cá nhân có hành vi vi phạm pháp luật, trái đạo đức xã hội này nhằm đảm bảo sự nghiêm minh của pháp luật và để cảnh tỉnh, răn đe, phòng ngừa chung cho những kẻ có ý định sử dụng bạo lực, thực hiện hành vi hung hãn tương tự về sau. ■

Phát động Tháng Nhân đạo năm 2025 cấp quốc gia

Ngày 8.5, Trung ương Hội Chữ thập đỏ Việt Nam phối hợp với UBND TP.HCM tổ chức lễ phát động Tháng Nhân đạo năm 2025 cấp quốc gia với chủ đề "Hành trình nhân đạo - Lan tỏa yêu thương". Phát biểu tại buổi lễ, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư TƯ Đảng, Chủ tịch Ủy ban TƯMTTQ Việt Nam Đỗ Văn Chiến nhấn mạnh, với truyền thống đoàn kết, nhân ái, nghĩa tình, Hội Chữ thập đỏ Việt Nam do Bác Hồ sáng lập từ năm 1946 đã trở thành tổ chức nòng cốt trong sự nghiệp nhân đạo, là cầu nối tin cậy giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân trong bối cảnh đất nước đang bước vào kỷ nguyên mới có nhiều thuận lợi nhưng cũng tiềm ẩn nhiều khó khăn thách thức như biến đổi khí hậu, thiên tai, dịch bệnh...

Theo đó, Hội Chữ thập đỏ Việt Nam cần tiếp tục đổi mới tư duy, phương thức hoạt động, bám sát thực tiễn, gắn kết chặt chẽ với các đối tượng yếu thế, đảm bảo các nguyên tắc nhân đạo chuyên nghiệp, minh bạch, giàu lòng nhân ái; đồng thời cần tích cực mở rộng quan hệ hợp tác quốc tế, kết nối hiệu quả với các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước, triển khai các mô hình dự báo sớm, ứng phó nhanh để kịp thời hỗ trợ trong mọi tình huống. Từng bước xây dựng một nền tảng nhân đạo thích ứng với xu thế chung của thế giới, góp phần xây dựng xã hội bao trùm, không ai bị bỏ lại phía sau...

T.SƯƠNG

Bộ VHTTDL bàn giao Thanh tra Bộ về Thanh tra Chính phủ

Thanh tra Chính phủ vừa có buổi làm việc với Bộ VHTTDL về công tác bàn giao, tiếp nhận Thanh tra Bộ về Thanh tra Chính phủ. Phó Tổng Thanh tra Nguyễn Văn Cường, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy đồng chủ trì buổi làm việc. Phát biểu tại buổi làm việc, Phó Tổng Thanh tra Nguyễn Văn Cường cho biết, bám sát sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp trên, thực hiện sự chỉ đạo của Tổng Thanh tra Chính phủ, của Ban Thường vụ Đảng ủy Thanh tra Chính phủ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thường vụ Đảng ủy Bộ VHTTDL, các đơn vị chức năng của Thanh tra Chính phủ và Bộ VHTTDL đã phối hợp để thực hiện tốt việc bàn giao chức năng, nhiệm vụ của Thanh tra Bộ VHTTDL theo quy định.

Theo đó, Thanh tra Chính phủ tiếp nhận công chức hiện hữu; tiếp nhận chương trình kế hoạch thanh tra hành chính theo Kế hoạch thanh tra năm 2025 đã được Bộ trưởng Bộ VHTTDL phê duyệt đến thời điểm hiện nay; tiếp nhận vấn đề tài chính, tài sản và trang thiết bị có liên quan đến đội ngũ cán bộ, công chức của Thanh tra Bộ chuyển về Thanh tra Chính phủ. Phát biểu tại buổi làm việc, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cho biết, Bộ VHTTDL đã họp và thống nhất trên cơ sở nguyện vọng của từng công chức và gửi danh sách sang Thanh tra Chính phủ. Liên quan đến vấn đề tài sản, tài chính, Thanh tra Bộ VHTTDL phối hợp cùng Văn phòng rà soát để thực hiện. Đối với các cuộc thanh tra, kiểm tra đang được tiến hành, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy yêu cầu Thanh tra Bộ hoàn thiện trước khi bàn giao sang cho Thanh tra Chính phủ...

L.S

DỰ ÁN LUẬT QUẢNG CÁO (SỬA ĐỔI):

Xác lập rõ trách nhiệm pháp lý đối với những người có ảnh hưởng

● **THU SÂM**

Theo chương trình dự kiến, ngày mai 10.5, Quốc hội sẽ thảo luận tại Hội trường về dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quảng cáo. Đây là một trong những dự án luật được kỳ vọng sẽ tạo ra khung pháp lý đầy đủ, phù hợp với bối cảnh truyền thông, tiếp thị hiện đại.

Ngày 10.5, Quốc hội sẽ tiến hành thảo luận dự thảo luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Quảng cáo
Ảnh: TR.HUẤN

Đồng thời qua đây góp phần xây dựng ngành công nghiệp quảng cáo phát triển theo hướng chuyên nghiệp, sáng tạo và nhân văn.

Xây dựng ngành công nghiệp quảng cáo hiện đại, minh bạch

Theo đại biểu Quốc hội Bùi Hoài Sơn (Hà Nội), việc sửa đổi Luật Quảng cáo vào thời điểm hiện nay là yêu cầu tất yếu, mang tính chiến lược và cấp bách nhằm bắt kịp sự thay đổi nhanh chóng của xã hội số, đồng thời bảo vệ quyền lợi chính đáng của người dân, doanh nghiệp cũng như lợi ích quốc gia.

"Sau hơn một thập niên kể từ khi Luật Quảng cáo được ban hành vào năm 2012, thế giới truyền thông và tiếp thị đã có những thay đổi sâu sắc. Hoạt động quảng cáo hiện không chỉ dừng lại ở báo giấy, truyền hình hay bảng biển ngoài trời, mà đã chuyển dịch mạnh mẽ lên không gian mạng, hiện diện trong từng thiết bị cầm tay, tác động trực tiếp đến hành vi và thói quen tiêu dùng của mỗi cá nhân", đại biểu Bùi Hoài Sơn phát biểu. Ông nhấn mạnh, trong bối cảnh các nền tảng kỹ thuật số xuyên biên giới như Facebook, YouTube, TikTok ngày càng mở rộng ảnh hưởng, nếu thiếu hành lang pháp lý phù hợp, không gian mạng rất dễ trở thành môi trường "vô chủ", tiềm ẩn nhiều nguy cơ như nội dung độc hại, quảng cáo sai sự thật, cạnh tranh không công bằng và thất thu ngân sách nhà nước.

Luật sửa đổi lần này đã bổ sung và chính thức hóa các khái niệm mới như "quảng cáo xuyên biên giới", "người chuyển tải sản phẩm quảng cáo", đặc biệt là nhóm người có ảnh hưởng (influencer), từ đó đặt ra các nghĩa vụ pháp lý rõ ràng, gắn trách nhiệm với ảnh hưởng mà họ tạo ra. Đây là một bước đi cần thiết trong việc kiểm soát chất lượng nội dung truyền thông, bảo vệ người tiêu dùng và thúc đẩy đạo đức nghề nghiệp trong môi trường số. "Quảng cáo không chỉ là công cụ thúc đẩy thương mại, mà còn phản ánh bản sắc văn hóa, thể hiện hình ảnh của quốc gia. Một quảng cáo cẩu thả có thể làm tổn thương hình ảnh đất nước; trong khi một sản phẩm quảng cáo sáng tạo, nhân văn có thể giúp Việt Nam tạo ấn tượng tốt trong mắt bạn bè quốc tế", ông Sơn nhấn mạnh.

Những điểm mới đáng chú ý

Theo đại biểu Bùi Hoài Sơn, dự án Luật Quảng cáo (sửa đổi) lần này mang tinh thần cải cách mạnh mẽ, thể hiện quyết tâm của Nhà nước trong việc xây dựng một hệ sinh thái truyền thông lành mạnh, hiện đại và có trách nhiệm.

Cụ thể, dự thảo luật có một số điểm mới quan trọng. Thứ nhất, luật hóa hoạt động quảng cáo trên môi trường mạng và các nền tảng xuyên biên giới. Theo đó, các tổ chức, cá nhân nước ngoài khi quảng cáo tới người tiêu dùng Việt Nam phải thông qua đơn vị cung cấp dịch vụ quảng cáo hợp pháp tại Việt Nam, đồng thời thực hiện đầy đủ nghĩa vụ về thuế, báo cáo và kiểm soát nội dung. Quy định này nhằm chống thất thu ngân sách, bảo vệ thị trường nội địa và ngăn chặn nội dung vi phạm trên không gian mạng. Thứ hai, xác lập rõ trách nhiệm pháp lý đối với những người có ảnh hưởng (influencer). Từ nay, các cá nhân chuyển tải nội dung quảng cáo phải chịu trách nhiệm xác minh thông tin sản phẩm, minh bạch về mối quan hệ thương mại và không được quảng bá nội dung sai lệch. Đây là bước tiến quan trọng nhằm nâng cao đạo đức truyền thông và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng. Thứ ba, bổ sung quy định về tiêu chuẩn nội dung quảng cáo. Các thông điệp quảng cáo phải rõ ràng, trung thực, không gây hiểu nhầm. Các nội dung cảnh báo, khuyến cáo phải được thể hiện bằng tiếng Việt chuẩn, dễ đọc, dễ hiểu và không được chen ngang một cách gây khó chịu trong các chương trình có thời lượng ngắn.

Thứ tư, siết chặt quản lý quảng cáo ngoài trời thông qua việc quy hoạch đồng bộ, đảm bảo mỹ quan đô thị, và đặt ra nghĩa vụ cụ thể đối với chủ sở hữu công trình quảng cáo về phòng cháy chữa cháy, bảo trì, tháo dỡ. Người dân và doanh nghiệp có quyền được bồi thường nếu việc điều chỉnh quy hoạch ảnh hưởng đến hoạt động quảng cáo đang thực hiện hợp pháp. Thứ năm, đơn giản hóa thủ tục hành chính trong lĩnh vực quảng cáo, bãi bỏ nhiều quy định không còn phù hợp, tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp nhưng vẫn đảm bảo tính minh bạch, tuân thủ pháp luật. Theo đại biểu Bùi Hoài Sơn, dự án luật lần này không chỉ là sự điều chỉnh về mặt kỹ thuật mà còn thể hiện tầm nhìn chính sách sâu rộng về quản trị truyền thông trong thời đại số. Luật sửa đổi chính là sự tái cấu trúc toàn diện ngành quảng cáo, nhằm xây dựng một nền công nghiệp truyền thông hiện đại, hiệu quả, có trách nhiệm và mang đậm giá trị nhân văn. "Dự án Luật Quảng cáo (sửa đổi) là lời khẳng định rằng Việt Nam không đứng ngoài xu thế đổi mới toàn cầu, mà đang chủ động kiến tạo một môi trường truyền thông nhân văn, minh bạch, phục vụ cho sự phát triển bền vững của đất nước và cộng đồng", ông Sơn nhấn mạnh.

Luật Quảng cáo (sửa đổi) được kỳ vọng sẽ tạo ra động lực mới cho ngành quảng cáo Việt Nam phát triển theo hướng chuyên nghiệp, hội nhập quốc tế nhưng vẫn gìn giữ được bản sắc văn hóa dân tộc, góp phần lan tỏa các giá trị tốt đẹp của Việt Nam đến với thế giới. ■

Xây dựng Thông tư quy định về phân cấp, phân định thẩm quyền trong các lĩnh vực thuộc Bộ VHTTDL khi tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp

Bộ VHTTDL vừa ban hành Quyết định số 1281/QĐ-BVHTTDL về việc xây dựng Thông tư sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ một số Thông tư quy định về phân cấp, phân định thẩm quyền trong lĩnh vực văn hóa, gia đình, thể dục, thể thao, du lịch; báo chí, phát thanh và truyền hình; thông tấn; xuất bản, in, phát hành, thông tin điện tử, thông tin cơ sở và thông tin đối ngoại khi tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp.

Việc xây dựng Thông tư nhằm triển khai thực hiện Kế hoạch số 40/KH-BCĐ ngày 19.4.2025 của Ban Chỉ đạo sắp xếp đơn vị hành chính các cấp và xây dựng mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp; đồng thời xây dựng, ban hành Thông tư sửa đổi, bổ sung quy định về phân cấp, phân định thẩm quyền trong lĩnh vực văn hóa, gia đình, thể dục, thể thao, du lịch; báo chí, phát thanh và truyền hình; thông tấn; xuất bản, in, phát hành, thông tin điện tử, thông tin cơ sở và thông tin đối ngoại khi tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp. Tổ soạn thảo xây dựng Thông tư được thành lập gồm 33 thành viên do ông Phạm Cao Thái, Vụ trưởng Vụ Pháp chế làm Tổ trưởng.

Vụ Pháp chế là đơn vị thường trực của Tổ soạn thảo Thông tư, có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức triển khai xây dựng Thông tư theo Kế hoạch đã được phê duyệt. Các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ VHTTDL trong phạm vi, chức năng, nhiệm vụ của mình có trách nhiệm phối hợp với Vụ Pháp chế rà soát, đánh giá các nghị quyết, kết luận của Đảng, văn bản quy phạm pháp luật theo phạm vi, lĩnh vực quản lý của Bộ liên quan đến mô hình tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp; xác định các nội dung cần sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành mới văn bản quy phạm pháp luật để kết thúc hoạt động của chính quyền địa phương cấp huyện và tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp, đề xuất nội dung để xây dựng và hoàn thiện dự thảo Thông tư.

Bộ VHTTDL yêu cầu, việc xây dựng Thông tư phải bảo đảm trình tự, thủ tục theo quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và Nghị định số 78/2025/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật; Xác định cụ thể nội dung công việc, thời hạn hoàn thành và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, đơn vị trong việc triển khai xây dựng dự thảo Thông tư. Trong quá trình soạn thảo, phải bảo đảm sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan, tổ chức, đơn vị trong Bộ, kịp thời đôn đốc, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong quá trình soạn thảo; Bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ về nội dung dự thảo Thông tư và đúng tiến độ được giao.

T.TÍN

NHÂN VIÊN Y TẾ LIÊN TIẾP BỊ "TẤN CÔNG":

Không thể chấp nhận được dù lý do gì!

● QUỲNH HOA

Gần đây xảy ra nhiều vụ việc y, bác sĩ bị người nhà bệnh nhân tấn công khi đang thực hiện cấp cứu cho bệnh nhân. Hành vi này vừa thể hiện sự côn đồ vừa xúc phạm danh dự, nhân phẩm của y, bác sĩ.

Chỉ trong vòng 10 ngày đã xảy ra hai vụ bạo hành nghiêm trọng đối với nhân viên y tế. Cục trưởng Cục Quản lý Khám, chữa bệnh (Bộ Y tế) Hà Anh Đức đã phải thốt lên: "Hành vi hành hung cán bộ y tế là không thể chấp nhận".

"Đấm, đá túi bụi" rồi lại xin lỗi

Mới đây nhất là vụ việc xảy ra tại tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định và được clip ghi lại, lan truyền trên mạng xã hội vào tối 6.5. Theo clip phản ánh, trong lúc hai nhân viên y tế đang cấp cứu cho bệnh nhân thì một thanh niên chỉ tay vào người bệnh, rồi tấn công nhân viên y tế đang đứng gần đó. Dù bị tát, đấm liên tiếp nhưng nhân viên y tế chỉ ôm đầu chống đỡ mà không có phản kháng gì.

Trước đó, ngày 25.4 vừa qua, tại Trung tâm y tế huyện Thanh Ba (Phú Thọ), ông Khuất Văn Sinh (sinh năm 1984, trú tại khu 24, xã Hanh Cù, huyện Thanh Ba) đã có hành vi đạp vào bụng nhân viên y tế trong khi đang thực hiện nhiệm vụ. Ngay khi sự việc xảy ra, đại tá Nguyễn Minh Tuấn, Giám đốc Công an tỉnh Phú Thọ đã chỉ đạo Cơ quan Cảnh sát điều tra, Công an tỉnh Phú Thọ khẩn trương vào cuộc, tiến hành điều tra, xác minh để xử lý nghiêm theo quy định của pháp luật. Quá trình điều tra, cơ quan công an xác định: Gia đình ông Sinh có con trai là cháu K.B.L, sinh năm 2013 bị tai nạn giao thông phải cấp cứu tại Trung tâm y tế huyện Thanh Ba. Trong quá trình điều trị, cháu L. bị sốc phản vệ. Khi các y bác sĩ đang tiến hành cấp cứu, người nhà cháu L. đã la hét, gào khóc xung quanh. Do không kiềm chế được bản thân, ông Sinh đã đạp vào bụng một nhân viên y tế khi chạy ra ngoài lấy dụng cụ cấp cứu.

Tại cơ quan Cảnh sát điều tra, sau khi được các cán bộ công an giải thích, ông Sinh đã nhận thức được hành vi vi phạm của mình và đã công khai xin lỗi các y bác sĩ, nhân viên y tế tham gia cấp cứu cháu L. và gửi lời cảm ơn đến Trung tâm Y tế huyện Thanh Ba đã cứu con trai qua cơn nguy kịch. Xét thấy hành động của Khuất Văn Sinh đã vi phạm Khoản 6, Điều 48, Nghị định số 117/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định "Xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực y tế", Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an tỉnh Phú Thọ đã đề nghị xử phạt vi phạm hành chính theo đúng quy định. Đồng thời khuyến cáo, hành hung, xúc phạm nhân viên y tế là hành vi vi phạm pháp luật cần bị xã hội lên án và xử lý nghiêm minh. Vụ việc trên tuy chưa đến mức xử lý hình sự nhưng sẽ là bài học đắt giá cho những kẻ côn đồ, quen "nói chuyện" bằng tay chân, xúc phạm danh dự, nhân phẩm người hành nghề... tại các cơ sở khám, chữa bệnh.

Không thể chấp nhận được dù bất cứ lý do gì

Liên quan đến vụ việc một nhân viên y tế ở Bệnh viện đa khoa Nam Định, Sở Y tế tỉnh Nam Định cho biết, nhân viên y tế bị hành hung là nam điều dưỡng N.V.H, công tác tại Khoa Ngoại tổng hợp. Người hành hung điều dưỡng N.V.H là con trai bệnh nhân.

Theo báo cáo của Bệnh viện đa khoa tỉnh Nam Định, ngày 25.4 ông N.V.K (68 tuổi) được đưa đến cấp cứu tại Trung tâm Y tế huyện Xuân Trường trong tình trạng viêm tụy cấp, xuất huyết tiêu hóa, xơ gan, đái tháo đường, suy thận. Tình trạng không cải thiện, ông được chuyển lên Khoa Nội tiêu hóa, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định. Các bác sĩ đã chỉ định truyền dịch, kháng sinh, men vi sinh, bảo vệ tế bào gan, chuyển người bệnh điều trị tại Khoa Ngoại. Tại đây, bệnh nhân tiếp tục được bù dịch, kháng sinh, giảm đau trong 7 ngày. Đến 14h30 ngày 30.4, bệnh nhân tiếp tục được khám hội chẩn, theo dõi sát.

Sáng 4.5, người bệnh mệt nhiều, khó thở. Bác sĩ kiểm tra, huyết áp không đo được, chuyển người bệnh đến Khoa Hồi sức tích cực - chống độc. Đến 6h30, bệnh nhân ngừng tim, ngừng thở. Khoảng 30 phút sau, người bệnh có mạch trở lại. Sau đó, khoảng 7h50, người nhà bệnh nhân xông vào đánh chửi, mắng bác sĩ. Tuy nhiên, ê kíp vẫn tiếp tục cấp cứu cho bệnh nhân. Đến 15h40, người bệnh tiếp tục ngừng tim lần hai, được cấp cứu tích cực. Đến 16h20, người bệnh hôn mê, tim nhịp nhanh, phổi thông khí đều, bụng mềm, gia đình viết đơn xin ra viện.

Cũng theo báo cáo, sáng 4.5 nam điều dưỡng N.V.H được phân công xuống Khoa Hồi sức tích cực - chống độc để hoàn thiện thủ tục bàn giao và hỗ trợ người nhà bệnh nhân. Sau đó anh H. bị người thân bệnh nhân chửi mắng và đánh vào đầu, mặt. Ê kíp trực đã đưa nam điều dưỡng đi khám bệnh và mời cơ quan công an vào làm việc. Hiện nay anh H. đang được điều trị tại Khoa Ngoại thần kinh của bệnh viện, với chẩn đoán chấn thương đầu mặt.

Theo ông Hà Anh Đức, Cục trưởng Cục Quản lý Khám, chữa bệnh (Bộ Y tế), việc nhân viên y tế bị hành hung đã xảy ra từ nhiều năm trước, có nguyên nhân khách quan và chủ quan do lĩnh vực khám chữa bệnh vốn mang nhiều áp lực. "Tuy nhiên, để đạt được điều đó, với những áp lực hiện tại, chúng tôi cũng mong được thấu hiểu và chia sẻ để đảm bảo hoạt động khám chữa bệnh diễn ra hiệu quả", Cục trưởng Cục Quản lý, khám chữa bệnh chia sẻ.

Được biết, từ năm 2014, Bộ Y tế đã ký quy chế phối hợp với Bộ Công an, trong đó có nội dung liên quan đến việc đảm bảo an ninh, trật tự tại các cơ sở y tế. Ông Đức cũng thông tin, Bộ Y tế đã yêu cầu giám đốc các bệnh viện cần tăng cường hành lang bảo vệ tại khu vực cấp cứu, hồi sức tích cực. Đây là nơi thường xuyên xảy ra tình huống căng thẳng. Đồng thời, Bộ sẽ tiếp tục báo cáo và tham mưu cho Chính phủ, hoặc trong phạm vi quyền hạn của Bộ trưởng, ban hành các chính sách cụ thể để bảo vệ nhân viên y tế.

Mục tiêu sắp tới là giảm tối đa các áp lực không đáng có cho cả nhân viên y tế và người bệnh. Muốn vậy, cần một hệ thống giải pháp đồng bộ. Trước hết, quy trình đón tiếp tại các cơ sở y tế cần chuyên nghiệp hơn để giảm căng thẳng ban đầu. Cán bộ y tế cần được đào tạo kỹ năng xử lý tình huống. Ngoài ra, cần có sự hỗ trợ của các cơ quan chức năng, đồng thời phải xử lý thật nghiêm đối với kẻ hành hung nhân viên y tế. ■

Người thanh niên đánh tới tấp nhân viên y tế trong lúc bố mình đang được cấp cứu (ảnh cắt từ clip)

Tạm giữ đối tượng hành hung điều dưỡng viên Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định

Hôm qua 8.5, Cơ quan cảnh sát điều tra, Công an tỉnh Nam Định đã ra Lệnh giữ người trong trường hợp khẩn cấp, Quyết định tạm giữ hình sự đối với nam thanh niên hành hung điều dưỡng viên Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định về hành vi "Gây rối trật tự công cộng". Trước đó, vào hồi 7h50 ngày 4.5, tại Khoa Hồi sức tích cực - Chống độc, Bệnh viện Đa khoa tỉnh Nam Định, điều dưỡng N.V.H đã bị một thanh niên (người nhà người bệnh) chửi mắng và đánh vào đầu, mặt.

Ngay khi nắm bắt thông tin, Công an phường Năng Tĩnh (TP Nam Định) xác minh nam thanh niên hành hung nhân viên y tế là N.V.T (sinh năm 1992, trú tại xã Xuân Hồng, huyện Xuân Trường, Nam Định), có bố điều trị bệnh tại Bệnh viện Đa khoa tỉnh từ chiều 25.4. Đến sáng 4.5, sức khỏe của bố đối tượng N.V.T chuyển biến xấu, được chuyển đến Khoa Hồi sức tích cực - Chống độc để cấp cứu. Trong khi các nhân viên y tế đang thực hiện cấp cứu, đối tượng N.V.T đã dùng tay đánh, đấm vào vùng mặt, vùng gáy của điều dưỡng viên N.V.H được phân công trực theo dõi trong khi điều dưỡng này đang thi hành nhiệm vụ. Đối tượng N.V.T cho rằng điều dưỡng viên đã chậm can thiệp y tế khi tình trạng của người bệnh chuyển biến xấu.

B.N

Triển khai nhiều giải pháp để cải thiện môi trường du lịch thành phố Huế

Ngày 8.5, ông Trần Hữu Thùy Giang, Chánh Văn phòng UBND thành phố Huế cho biết, lãnh đạo địa phương đã có chỉ đạo quyết liệt để triển khai đồng bộ các giải pháp nhằm xây dựng điểm đến du lịch Huế an toàn, văn minh, thân thiện. Mới đây, tại cuộc họp với các Sở, ngành liên quan, ông Nguyễn Văn Phương, Chủ tịch UBND thành phố Huế đã yêu cầu các đơn vị tiếp tục thực hiện nhiều nội dung để chấn chỉnh, lập lại trật tự đô thị, cải thiện môi trường du lịch.

Trong đó, đề nghị Sở Du lịch phối hợp với Sở VHTT, Công an thành phố, Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế, UBND quận Thuận Hóa, quận Phú Xuân nghiên cứu, xây dựng đề án thành lập Đội liên ngành cấp thành phố để xử lý các vấn nạn về môi trường du lịch. Ngành du lịch và chính quyền địa phương tăng cường tuyên truyền, nâng cao kiến thức, ý thức cho các hộ kinh doanh và người tham gia ngành du lịch. Lãnh đạo thành phố Huế cũng yêu cầu các quận Thuận Hóa, Phú Xuân tuyên truyền, phổ biến các quy định của pháp luật về an ninh trật tự, trật tự đô thị, bảo vệ môi trường tại các điểm tham quan, du lịch trên địa bàn. Đồng thời, chấn chỉnh các vấn đề liên quan về trật tự đô thị, an toàn giao thông, môi trường du lịch, phân luồng, đậu đỗ xe, lắp camera giám sát tại các điểm du lịch; nghiên cứu đầu tư và mở rộng các bãi đỗ xe tại khu vực cửa Quảng Đức (Kinh thành Huế)…

Ông Nguyễn Văn Phương cũng đề nghị Công an thành phố Huế tổ chức các đợt cao điểm để xử lý tệ nạn xã hội, đảm bảo an ninh, an toàn cho du khách và người dân. Công an các phường, xã và chính quyền cơ sở tập trung xử lý nghiêm tình trạng cò mồi, chèo kéo khách du lịch, ăn xin, bảo kê… tại các điểm du lịch, tham quan, nhà hàng trên địa bàn thành phố.

S.THÙY

XUNG QUANH VỤ XÂM HẠI LĂNG MỘ VUA LÊ TÚC TÔNG (THANH HÓA):

Lỗ hổng trong biện pháp bảo vệ di tích quốc gia đặc biệt?

NGUYỄN LINH

Công an tỉnh Thanh Hóa đã tạm giữ hai nghi phạm mang quốc tịch Trung Quốc sau khi phát hiện họ thực hiện hành vi xâm hại khu lăng mộ vua Lê Túc Tông, một di tích lịch sử quan trọng tại huyện Ngọc Lặc.

Hành vi của nhóm người này đã gây rúng động dư luận, đặc biệt khi họ đang tìm kiếm cổ vật tại Khu di tích lịch sử, văn hóa quốc gia đặc biệt Lam Kinh.

Từ phát hiện... đến bắt giữ nghi phạm

Vào tối ngày 3.5, Trung tâm Nghiên cứu Lịch sử và Bảo tồn Di sản Thanh Hóa đã phát hiện dấu hiệu xâm hại khu lăng mộ vua Lê Túc Tông tại làng Đội 1, Nông trường xã Kiên Thọ, huyện Ngọc Lặc. Sau khi phát hiện, cơ quan chức năng của tỉnh đã phối hợp nhanh chóng để tiến hành kiểm tra hiện trường và thu thập chứng cứ. Những dụng cụ tìm kiếm cổ vật như xẻng, xà beng, khoan điện cầm tay, cùng các thiết bị dò tìm kim loại đã được thu giữ từ các đối tượng xâm hại.

Ngay lập tức, Sở VHTTDL đã báo cáo sự việc gửi Chủ tịch UBND tỉnh và yêu cầu tăng cường công tác bảo vệ các di tích lịch sử, văn hóa trên địa tỉnh. Đồng thời, các cơ quan chức năng được chỉ đạo điều tra làm rõ vụ việc và ngăn chặn tình trạng xâm hại các khu mộ cổ khác trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa. Thông qua công tác điều tra, lực lượng Công an tỉnh Thanh Hóa đã xác định hai đối tượng xâm hại lăng mộ vua Lê Túc Tông là Shen Jiangyang (sinh năm 1982) và Deng Zhiji (sinh năm 1984), đều mang quốc tịch Trung Quốc. Theo lời khai ban đầu, hai nghi phạm này nhập cảnh vào Việt Nam từ ngày 28.4.2025 với mục đích tìm kiếm cổ vật tại các khu mộ cổ, trong đó có lăng mộ vua Lê Túc Tông.

Khi vào Việt Nam, nhóm người này mang theo bộ dụng cụ thăm dò gồm một cây xăm bằng kim loại chuyên dụng và một máy dò tìm kim loại. Sau khi đến TP Thanh Hóa, họ thuê xe máy và di chuyển đến khu vực lăng mộ vua Lê Túc Tông để quan sát địa hình và thực hiện hành vi đào bới trái phép. Tuy nhiên, do không tìm thấy cổ vật có giá trị, nhóm người này đã bỏ lại dụng cụ đào bới và nhanh chóng rời đi khi phát hiện có người qua lại. Đến 14h ngày 4.5, sau khi theo dõi các dấu vết của nhóm nghi phạm, công an đã bắt giữ hai đối tượng khi họ đang trên đường di chuyển ra TP Móng Cái (Quảng Ninh), cách cửa khẩu quốc tế Móng Cái khoảng 15 km.

Lăng mộ vua Lê Túc Tông là một trong những di tích quan trọng thuộc Khu di tích lịch sử, văn hóa quốc gia đặc biệt Lam Kinh. Lam Kinh là nơi ghi dấu lịch sử huy hoàng của triều đại Lê, là nơi phát tích của nhà Lê và là trung tâm văn hóa, chính trị một thời. Đây là khu vực gắn liền với những trang sử hào hùng của dân tộc, được bảo vệ và gìn giữ như một di sản vô giá.

Hai nghi phạm trong vụ đào trộm lăng mộ và dụng cụ dùng để đào bới
Ảnh: Công an Thanh Hóa

Quyết liệt bảo vệ di tích

Ngay sau khi vụ việc bị phát hiện, Sở VHTTDL tỉnh Thanh Hóa đã ra báo cáo gửi Chủ tịch UBND tỉnh về tình trạng xâm hại Khu di tích lịch sử, văn hóa quốc gia đặc biệt Lam Kinh. Báo cáo nêu rõ: "Sự việc xâm hại lăng mộ vua Lê Túc Tông gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự bảo tồn và phát huy giá trị của di tích quốc gia đặc biệt Lam Kinh. Các cơ quan chức năng cần có biện pháp kiên quyết để bảo vệ các khu di tích, đặc biệt là các lăng mộ vua chúa và các di chỉ khảo cổ khác trên địa bàn tỉnh".

Hiện trường Lăng mộ vua Lê Túc Tông bị đào bới

Công an tỉnh Thanh Hóa cũng đã phối hợp với Công an tỉnh Quảng Ninh để điều tra làm rõ vụ việc và xác minh hành vi của các đối tượng xâm phạm. Mọi đối tượng liên quan đến hành vi đào trộm mộ, buôn bán cổ vật trái phép sẽ bị xử lý nghiêm minh theo quy định của pháp luật.

Trước sự việc nghiêm trọng này, Sở VHTTDL tỉnh Thanh Hóa đề nghị UBND tỉnh chỉ đạo các địa phương, đặc biệt là UBND các huyện Ngọc Lặc, Thọ Xuân và các thị xã, thành phố trên địa bàn tỉnh tăng cường công tác quản lý và bảo vệ các khu di tích lịch sử. Sở cũng yêu cầu tăng cường trang bị hệ thống camera giám sát, chiếu sáng trong và ngoài khuôn viên các khu di tích để phòng ngừa các hành vi xâm hại di tích trong tương lai. Đồng thời, các cơ quan chức năng sẽ tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục cộng đồng về giá trị và tầm quan trọng của các di tích lịch sử, văn hóa và những hậu quả nghiêm trọng của việc xâm phạm, trộm cắp cổ vật. Việc bảo vệ các di tích này không chỉ là bảo tồn giá trị lịch sử, mà còn là trách nhiệm của cộng đồng trong việc gìn giữ và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống.

Tuy nhiên, qua vụ việc đặc biệt nghiêm trọng này, dư luận cũng đã đặt ra nhiều vấn đề, trong đó đáng chú ý biện pháp bảo vệ di tích đặc biệt quốc gia Lam Kinh. Vẫn biết khu di tích này trải trên một địa bàn rộng lớn nhưng không vì thế để thiếu những biện pháp bảo vệ nghiêm ngặt. Đối chiếu với hiện trường vụ xâm hại có thể thấy, nhóm đối tượng xâm hại lăng mộ đã thực hiện hành vi trong thời gian khá dài, để lại một hố đào sâu hoắm nhằm tìm kiếm cổ vật nhưng không được phát hiện kịp thời. Khi bọn chúng rời đi và khoảng một thời dài sau đó nhân viên trông coi mới phát hiện lăng mộ bị xâm hại. Nói cách khác, đang có lỗ hổng không nhỏ trong việc bảo vệ di tích. ■

Đề nghị chủ trương xếp hạng di tích quốc gia di chỉ Vườn Chuối

Giám đốc Sở VHTT Hà Nội Bạch Liên Hương vừa ký Tờ trình về chủ trương xây dựng hồ sơ khoa học đề nghị xếp hạng di tích quốc gia di chỉ khảo cổ Vườn Chuối, xã Kim Chung, huyện Hoài Đức, gửi UBND thành phố Hà Nội. Đây là động thái quan trọng của cơ quan chức năng trong việc bảo vệ và phát huy giá trị di chỉ khảo cổ Vườn Chuối trước nguy cơ bị biến dạng, xâm hại.

Tờ trình đề nghị UBND thành phố Hà Nội chấp thuận chủ trương xây dựng hồ sơ khoa học đề nghị xếp hạng di tích quốc gia di chỉ khảo cổ Vườn Chuối với tổng diện tích các khu vực bảo vệ (khu vực bảo vệ I và khu vực bảo vệ II) khoảng: 7,698,3m2. Tờ trình cho biết, kết quả khai quật từ trước đến nay đã xác định di chỉ khảo cổ Vườn Chuối là một phức hệ di tích thuộc loại hình di chỉ cư trú - mộ táng, tồn tại ít nhất ba tầng văn hóa phát triển liên tục từ giai đoạn Đồng Đậu - Gò Mun - Đông Sơn (niên đại khoảng 3500 - 2000 năm cách ngày nay). Qua các đợt khai quật đã phát hiện nhiều chứng cứ lịch sử quan trọng giúp cho công tác nghiên cứu lịch sử, đặc biệt là khảo cổ học Tiền - Sơ sử khu vực đồng bằng châu thổ sông Hồng. Mỗi lần khai quật đều đem lại những kết quả và tư liệu mới rất có giá trị, đặc biệt quý hiếm giúp cho công tác nghiên cứu khảo cổ học khu vực, góp phần làm sáng tỏ lịch sử Hà Nội thời tiền sơ sử.

Lý giải đề nghị xếp hạng di tích cấp quốc gia, Tờ trình nêu rõ: Trên cơ sở rà soát kỹ về giá trị đặc biệt quý hiếm, tiêu biểu của di tích so với các di tích tương đồng về giá trị, quy mô, niên đại trên cả nước đã được xếp hạng di tích cấp quốc gia, cụ thể: Di chỉ khảo cổ Đồng Đậu, thị trấn Yên Lạc, huyện Yên Lạc (Vĩnh Phúc) xếp hạng năm 2000); di chỉ khảo cổ Đông Sơn (làng cổ Đông Sơn), phường Hàm Rồng, thành phố Thanh Hóa xếp hạng năm 1962; di chỉ khảo cổ Phùng Nguyên (làng Phùng Nguyên), xã Phùng Nguyên, huyện Lâm Thao (Phú Thọ) xếp hạng năm 2009... cũng như đối với di chỉ khảo cổ Vườn Chuối là hoàn toàn xứng đáng, kịp thời. "Vì vậy, Sở VHTT đề xuất, kiến nghị chấp thuận chủ trương xây dựng hồ sơ khoa học đề nghị xếp hạng cấp quốc gia di tích khảo cổ Vườn Chuối", Tờ trình viết.

L.SƠN

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM THĂM CẤP NHÀ NƯỚC CỘNG HÒA KAZAKHSTAN VÀ CỘNG HÒA AZERBAIJAN:

Hợp tác văn hóa, thể thao và du lịch góp phần tăng cường quan hệ Đối tác chiến lược

ĐỨC THẮNG - TÙNG QUANG

Trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước Cộng hòa Kazakhstan từ ngày 5-7.5 theo lời mời của Tổng thống Cộng hòa Kazakhstan Kassym-Jormat Tokayev và thăm cấp Nhà nước Cộng hòa Azerbaijan từ ngày 7-8.5 theo lời mời của Tổng thống Cộng hòa Azerbaijan Ilham Aliyev, Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống hai nước đã có nhiều hoạt động quan trọng, trong đó có buổi dự Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan do Bộ VHTTDL Việt Nam chủ trì, phối hợp tổ chức; chứng kiến trao đổi Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa, thể thao giữa Việt Nam và Kazakhstan; Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa giữa Việt Nam và Azerbaijan.

Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân, Tổng thống Cộng hòa Kazakhstan cùng các đại biểu dự Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan

Văn hóa, nghệ thuật kết nối, thắt chặt mối quan hệ truyền thống, thủy chung

Tối ngày 6.5 (giờ địa phương), tại Nhà hát quốc gia Opera và Ballet Astana ở thủ đô Astana của Kazakhstan, Tổng Bí thư Tô Lâm cùng phu nhân Ngô Phương Ly và Tổng thống Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev đã tham dự chương trình Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan do Bộ VHTTDL Việt Nam chủ trì, phối hợp với Bộ Văn hóa và Thông tin Kazakhstan tổ chức.

Phát biểu khai mạc, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Nguyễn Văn Hùng khẳng định, quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và Kazakhstan đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh đặt nền móng trong chuyến thăm đất nước Kazakhstan tươi đẹp vào năm 1959. Sau chuyến thăm của Tổng thống Kazakhstan đến Việt Nam năm 2023, chuyến thăm mang tính lịch sử lần này của Tổng Bí thư Tô Lâm đến Kazakhstan đã tiếp thêm sức mạnh cho tình hữu nghị giữa hai nước và chính thức nâng cấp quan hệ lên Đối tác chiến lược, ghi dấu mốc quan trọng thúc đẩy hợp tác song phương trong giai đoạn tới.

Đánh giá về chương trình Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, sự kiện là minh chứng sống động, dấu ấn quan trọng, góp phần tăng cường tình hữu nghị và phát triển hợp tác Đối tác chiến lược giữa Việt Nam và Kazakhstan. Theo Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, nghệ thuật nói chung, âm nhạc nói riêng, có sứ mệnh kết nối và tạo sự đồng cảm, bởi lẽ âm nhạc là tiếng vọng của tâm hồn và là tiếng nói của trái tim. Những nốt nhạc, lời ca, thanh âm của tiếng đàn trong chương trình Hòa nhạc tạo nên bản giao hưởng về hành trình, khát vọng xây dựng hai nước Việt Nam và Kazakhstan hùng cường, thịnh vượng, thắt chặt hơn mối quan hệ truyền thống, thủy chung.

Trước sự chứng kiến của Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống Cộng hòa Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Thông tin Kazakhstan Aida Balayeva trao Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa giai đoạn 2025-2027

Trong phát biểu của mình, Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Thông tin Kazakhstan Aida Balayeva nhấn mạnh ý nghĩa của chương trình Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan. Sự kiện không chỉ là biểu hiện thiện chí giữa nhân dân Kazakhstan và nhân dân Việt Nam, mà còn là minh chứng sống động về sự tôn trọng lẫn nhau và tình hữu nghị, tình bạn sâu sắc giữa các nhà lãnh đạo hai nước. Theo Bộ trưởng Aida Balayeva, hợp tác, giao lưu văn hóa ở cấp độ cao là bước tiến lịch sử đáng trân trọng đối với thế hệ hiện tại và tương lai của hai nước Việt Nam - Kazakhstan. Khẳng định văn hóa, nghệ thuật chính là sức mạnh lớn nhất giúp các quốc gia gắn kết và xích lại gần nhau hơn, Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Thông tin Kazakhstan tin tưởng chương trình hòa nhạc ấn tượng tại thủ đô Astana giới thiệu về nền văn hóa độc đáo của nhân dân Việt Nam và Kazakhstan sẽ trở thành cầu nối thiết thực giữa nhân dân hai nước, là cột mốc mới trong tiến trình phát triển tình hữu nghị giữa Việt Nam và Kazakhstan.

Chương trình hòa nhạc hữu nghị do các nghệ sĩ Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam và các nghệ sĩ Kazakhstan trình diễn, để lại nhiều ấn tượng sâu đậm trong lòng khán giả. Đây là bước cụ thể hóa đầu tiên của Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa giữa hai nước và là minh chứng cho mối quan hệ bền chặt, góp phần tăng cường tình hữu nghị, đóng góp cho việc thúc đẩy, phát triển hơn nữa quan hệ Đối tác chiến lược giữa Việt Nam và Kazakhstan được thiết lập trong chuyến thăm lịch sử của Tổng Bí thư Tô Lâm.

Thúc đẩy, mở rộng hợp tác văn hóa, thể thao và du lịch

Trưa ngày 6.5 (giờ địa phương), dưới sự chứng kiến của Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống Cộng hòa Kazakhstan Kassym-Jomart Tokayev, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ Văn hóa và Thông tin Kazakhstan Aida Balayeva đã ký Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa giai đoạn 2025-2027; Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ Du lịch Thể thao Kazakhstan Yerbol Myrzabossynov ký kết Bản ghi nhớ hợp tác thể thao.

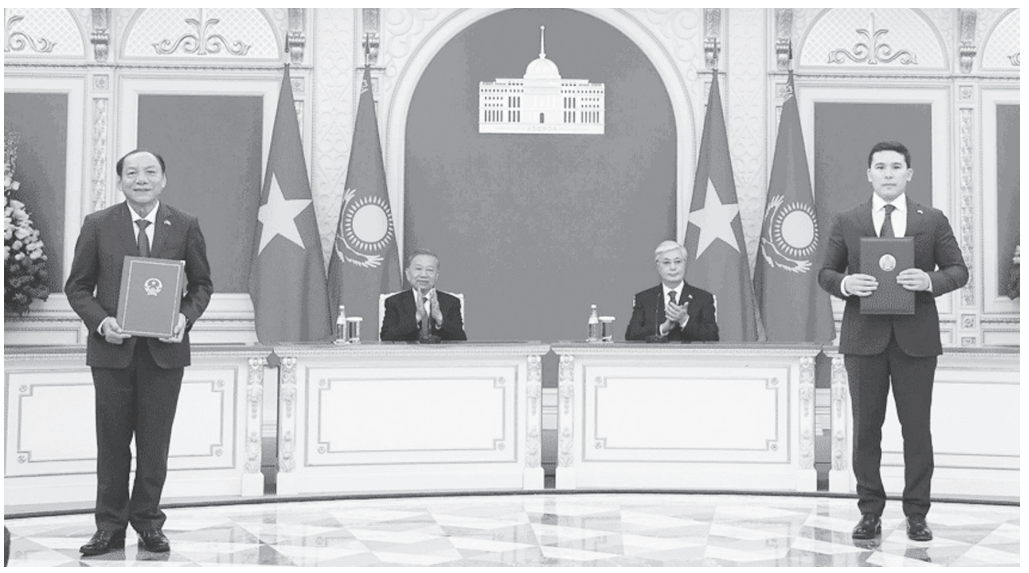
Theo đó, nhằm tăng cường giao lưu hợp tác văn hóa Việt Nam - Kazakhstan trong giai đoạn 2025-2027, hai bên dành ưu tiên phối hợp thúc đẩy tổ

chức các chương trình văn hóa nghệ thuật, đặc biệt là Ngày Văn hóa Việt Nam tại Kazakhstan và Ngày Văn hóa Kazakhstan tại Việt Nam; Thống nhất kế hoạch triển khai nhiều chương trình, hoạt động giao lưu văn hóa, thúc đẩy thiết lập quan hệ trực tiếp giữa các cơ quan và công ty điện ảnh của hai nước, khuyến khích tổ chức trình chiếu phim Việt Nam và Kazakhstan, cũng như tham gia các liên hoan phim quốc tế được tổ chức tại lãnh thổ mỗi nước; Tăng cường phát triển hợp tác trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn và trao đổi các đoàn nghệ thuật, khuyến khích tham gia các liên hoan văn hóa, nghệ thuật quốc tế được tổ chức tại Việt Nam và Kazakhstan; Hỗ trợ phát triển hợp tác trong lĩnh vực nghệ thuật tạo hình, nhiếp ảnh và triển lãm; Trao đổi thông tin, phát huy giá trị các di sản văn hóa, di sản thiên nhiên của hai nước; Thiết lập quan hệ trực tiếp giữa các thư viện, bảo tàng, các cơ sở đào tạo về văn hóa và nghệ thuật của hai nước, đẩy mạnh hợp tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, tăng cường hợp tác giữa các viện nghiên cứu về văn hóa, nghệ thuật của hai bên…

Tại Bản ghi nhớ hợp tác thể thao, hai bên cam kết tạo điều kiện thuận lợi hỗ trợ phát triển hợp tác các môn thể thao thế mạnh của mỗi nước như cử tạ, vật, boxing, vovinam, võ thuật cổ truyền; hợp tác hỗ trợ vận động viên, huấn luyện viên và các nhà tổ chức thể thao tham gia các cuộc thi đấu, huấn luyện và các sự kiện khác được tổ chức trên lãnh thổ mỗi nước; thiết lập quan hệ trực tiếp giữa các liên đoàn thể thao và các tổ chức thể thao quốc gia hai nước. Cùng với đó, hai bên sẽ tiến hành trao đổi thông tin về các sự kiện thể thao được tổ chức trên lãnh thổ mỗi nước; các chương trình chiến lược, thông tin phương pháp luận khoa học về các vấn đề giải trí cho người dân thông qua thể thao. Chia sẻ và hợp tác thành tựu mới nhất trong lĩnh vực thể thao thành tích cao, chẩn đoán y học thể thao, phương pháp hỗ trợ y sinh và sử dụng trang thiết bị khoa học hiện đại trong huấn luyện thể thao thành tích cao; kinh nghiệm trong lĩnh vực quản lý các cơ sở hạ tầng thể thao. Phối hợp thực hiện các biện pháp ngăn chặn việc sử dụng doping trong thi đấu, huấn luyện và đào tạo vận động viên cũng là lĩnh vực hai bên cùng quan tâm, khẳng định cùng đẩy mạnh hợp tác.

Chương trình Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan tại thủ đô Astana do Bộ VHTTDL Việt Nam chủ trì, phối hợp tổ chức

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ Du lịch Thể thao Kazakhstan Yerbol Myrzabossynov trao Bản ghi nhớ hợp tác thể thao

Trước sự chứng kiến của Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống Azerbaijan Ilham Aliyev, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Việt Nam Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ Văn hóa Azerbaijan Adil Karimli trao Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa

Góp phần vào thành công chung trong chuyến thăm lịch sử của Tổng Bí thư Tô Lâm

Tiếp đó, trong khuôn khổ chuyến thăm Azerbaijan, chiều 7.5 (giờ địa phương), Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng thống Cộng hòa Azerbaijan Ilham Aliyev đã chứng kiến các Bộ, ngành hai nước tổ chức trao 7 văn kiện ký kết quan trọng, trong đó có Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Văn hóa Azerbaijan do Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và Bộ trưởng Bộ Văn hóa Azerbaijan Adil Karimli ký kết.

Theo Bản ghi nhớ hợp tác văn hóa, hai bên dành ưu tiên phối hợp thúc đẩy hợp tác văn hóa thông qua trao đổi kinh nghiệm và thông tin về chính sách văn hóa, các ngành công nghiệp văn hóa của mỗi nước; Tổ chức các ngày văn hóa giới thiệu văn hóa, nghệ thuật và tổ chức triển lãm, các chương trình biểu diễn nghệ thuật tại mỗi nước; Đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực bảo tồn, nghiên cứu và phục chế di sản văn hóa, thư viện và xuất bản; Quyền tác giả và quyền liên quan; Tăng cường hỗ trợ nhau tham gia các hội chợ sách quốc tế, các lễ hội, cuộc thi về văn học, liên hoan âm nhạc, nghệ thuật, múa, sân khấu và phim quốc tế do mỗi nước đăng cai và tổ chức; Thiết lập hợp tác giữa các viện văn hóa và nghệ thuật cũng như bảo tàng, thư viện và nhà hát; Trao đổi sinh viên, nhà nghiên cứu và giáo viên giữa các cơ sở giáo dục đào tạo trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật và tổ chức các hội nghị, hội thảo và tọa đàm chuyên đề về văn hóa, nghệ thuật...

Phát biểu với báo chí sau khi chứng kiến trao các văn kiện hợp tác, Tổng Bí thư Tô Lâm cho biết, hai bên vừa có cuộc hội đàm rất thành công và nhất trí về nhiều phương hướng chiến lược nhằm phát triển quan hệ hai nước thời gian tới. Hai bên vui mừng chứng kiến quan hệ hữu nghị truyền thống tốt đẹp Việt Nam - Azerbaijan được đặt nền móng với chuyến thăm lịch sử của Chủ tịch Hồ Chí Minh tới Azerbaijan vào năm 1959, tiếp nối bằng nhiều chuyến thăm của lãnh đạo cấp cao hai nước, không ngừng được vun đắp bởi nỗ lực của nhân dân hai nước, đã đạt nhiều thành tựu quan trọng trên các lĩnh vực chính trị - ngoại giao, năng lượng, quốc phòng - an ninh, thương mại - đầu tư, văn hóa - thể thao - du lịch, giáo dục - đào tạo...

Tổng Bí thư đề nghị, cùng với việc đẩy mạnh hợp tác kinh tế - thương mại thực chất, toàn diện, thúc đẩy hợp tác về quốc phòng - an ninh…, hai bên mở rộng hợp tác về văn hóa, thể thao và du lịch, giáo dục và đào tạo, giao lưu nhân dân và hợp tác địa phương. Nhất trí thời gian tới tổ chức các hoạt động văn hóa, nghệ thuật tại hai nước; tăng cường trao đổi kinh nghiệm trong tập huấn và thi đấu thể thao; đẩy mạnh quảng bá về tiềm năng du lịch của mỗi nước để thu hút mạnh mẽ khách du lịch. Việt Nam mong muốn tăng cường cử lưu học sinh đi học về các chuyên ngành có thế mạnh của Azerbaijan. Azerbaijan xem xét thành lập các tổ chức hữu nghị nhân dân với Việt Nam..., qua đó thúc đẩy giao lưu, hiểu biết giữa nhân dân hai nước.

Tổng Bí thư Tô Lâm cũng cho biết, trên cơ sở những thành tựu vững chắc đã đạt được và tiềm năng hợp tác to lớn, hai bên nhất trí thông qua Tuyên bố chung về thiết lập quan hệ Đối tác chiến lược, mở ra một giai đoạn phát triển mới trong quan hệ giữa hai nước.

Việc tổ chức chương trình Hòa nhạc hữu nghị Việt Nam - Kazakhstan; Ký kết, trao đổi các văn kiện hợp tác về văn hóa - thể thao giữa Việt Nam và Kazakhstan; Văn kiện hợp tác về văn hóa giữa Việt Nam và Azerbaijan cũng như cam kết thúc đẩy, mở rộng hợp tác văn hóa, thể thao và du lịch của các nhà lãnh đạo đã góp phần vào thành công chung trong chuyến thăm lịch sử cấp Nhà nước đến Kazakhstan và Azerbaijan của Tổng Bí thư Tô Lâm, làm sâu sắc thêm và toàn diện hơn nữa quan hệ Đối tác chiến lược Việt Nam - Kazakhstan, Việt Nam - Azerbaijan vừa được thiết lập. Qua đó, thể hiện sự coi trọng và chủ trương nhất quán của Đảng, Nhà nước Việt Nam trong việc tăng cường quan hệ hữu nghị, hợp tác toàn diện với các quốc gia bạn bè truyền thống tại khu vực Trung Á. ■

Gìn giữ giá trị lịch sử, văn hóa khi đặt tên sau sáp nhập

Bài 3: GIỮ HỒN QUÊ TRONG DIỆN MẠO MỚI

● THÙY TRANG

Chủ trương sáp nhập đơn vị hành chính cấp xã, tỉnh đang nhằm hướng đến một bộ máy tinh gọn, hiệu quả, đồng thời mở ra kỳ vọng về một không gian phát triển rộng mở hơn cho các địa phương. Tên gọi mới nếu được lựa chọn đúng, biết giữ tinh thần quá khứ và khơi dậy khát vọng tương lai, có thể trở thành cơ hội để bản sắc được hồi sinh trong một diện mạo khác.

Trình diễn cồng chiêng Tây Nguyên — Ảnh: T.KHIÊM

"Để đặt tên cho một địa phương, yếu tố đầu tiên luôn là văn hóa, là dòng chảy sâu thẳm bắt nguồn từ lịch sử, điều kiện tự nhiên, ngôn ngữ dân tộc, phong tục và tập quán địa phương. Một tên gọi không thể chỉ mang tính mô tả hành chính đơn thuần. Nó cần dễ nhớ, không gây hiểu lầm, đúng luật", ông Trần Thanh Hoài, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Lâm Đồng chia sẻ.

"Bản hòa ca" mới về văn hóa

Ông Hoài còn cho biết, "tên gọi vùng đất phải được sinh ra từ tâm thức cộng đồng. Cái tên ấy cần được chính người dân đang sinh sống tại đó đồng thuận, yêu quý và gắn bó. Có như vậy, sự thay đổi mới không trở thành một sự mất mát".

Theo ông Hoài, ở Lâm Đồng, điều đáng quý là trong mỗi quyết sách, chính quyền đã lắng nghe tiếng nói của dân. Có nơi, người dân được đề xuất tên gọi, tự đặt tên cho vùng đất mình đang sống, rồi chính quyền dựa trên đó để điều chỉnh, định hướng. Chính sự lắng nghe và tôn trọng ấy đã tạo nên sự đồng thuận cao. Phó Giám đốc Sở VHTTDL cho hay, Lâm Đồng là nơi hội tụ của 47 dân tộc anh em, trong đó ba tộc người có ảnh hưởng văn hóa sâu rộng nhất là Kơ Ho, Mạ và Churu. Trên dòng chảy văn hóa này, các tên gọi hành chính mới đều nỗ lực giữ được hồn cốt của bản sắc địa phương, đồng thời hài hòa với các giá trị của những cộng đồng di cư từ khắp các tỉnh, thành khác cùng đến chung sống, góp phần làm giàu thêm bức tranh văn hóa Lâm Đồng.

Lấy ví dụ từ Đà Lạt. Địa danh Đà Lạt được bắt nguồn từ chữ "Đạ Lạch" nghĩa là "nước của người Lạch", một vùng miền của xứ sở cao nguyên Lang Biang. Tên gọi ấy không chỉ là biểu tượng văn hóa, mà đã trở thành một phần tâm thức, vượt qua ranh giới hành chính. Dù có thay đổi về cấp đơn vị hay tên gọi hành chính, thì giá trị văn hóa, lịch sử và bản sắc Đà Lạt vẫn không thay đổi, đó mới là điều cốt lõi. Được biết, sau sáp nhập, tỉnh Lâm Đồng sẽ có diện tích lớn nhất cả nước với hơn 24.000 km², quy mô dân số trên 3,3 triệu người, tiếp giáp cả Campuchia và biển, là nơi giao thoa giữa cao nguyên, rừng, biển. Việc sáp nhập ba tỉnh Lâm Đồng, Đắk Nông và Bình Thuận không chỉ mở rộng không gian phát triển, mà còn mở ra một "bản hòa ca" mới về văn hóa.

Lễ hội Phước Biển của đồng bào Khmer (Sóc Trăng) — Ảnh: V.DŨNG

"Lâm Đồng có văn hóa cao nguyên, Đắk Nông có sử thi M'Nông, Bình Thuận có văn hóa Chăm và miền biển. Nếu biết khai thác đúng, tỉnh mới sẽ trở thành "vùng đất giao hòa", vừa giữ được hồn cốt từng vùng, vừa tạo nên bản sắc mới, mạnh mẽ hơn, lan tỏa hơn", một chuyên gia nhận định. Theo chuyên gia này, khi đã có những giá trị đậm đà văn hóa như vậy, dù có thay đổi cách gọi hay danh xưng, Đà Lạt vẫn là một biểu tượng văn hóa, một điểm đến đặc biệt của thế giới. Thành phố hay không thành phố không phải là điều quan trọng nhất. Quan trọng là làm sao để Đà Lạt vẫn giữ được những giá trị cốt lõi đó, phát triển lên và hòa nhập vào dòng chảy chung của thế giới mà vẫn không mất đi bản sắc riêng.

Ở khu vực cuối vùng trời Tổ quốc, chúng tôi cũng có dịp ghi nhận những chia sẻ của người dân. Ông Huỳnh Văn Tài, cán bộ hưu trí tại huyện Năm Căn (Cà Mau) tâm sự: "Cà Mau mình, cái tên Đất Mũi gắn liền với biển, với rừng tràm và những con người chất phác, hiền lành. Cái tên ấy đã in sâu trong lòng người dân, không dễ gì thay đổi. Chuyện thay đổi tên đơn vị hành chính, tôi nghĩ là cần thiết. Mình phải thay đổi để phát triển, nhưng phát triển mà không quên đi cái cốt lõi, cái bản sắc của mình. Nhiều địa danh ở Cà Mau có thể đổi tên, nhưng cái hồn của nó vẫn phải là Đất Mũi, với con người, với rừng biển và những nét văn hóa riêng biệt".

Trong khi đó, chị Thạch Hoa, một nhân viên du lịch TP Cà Mau bày tỏ: Cà Mau có những lợi thế đặc biệt, như hệ sinh thái rừng ngập mặn, những di sản văn hóa của người dân, những làng nghề truyền thống… Chỉ cần kết hợp giữa việc bảo vệ những giá trị ấy và phát triển kinh tế, thì cái tên TP Cà Mau hay tên gì đi nữa, người ta vẫn nhớ đến

là vùng đất với những con người chân chất, tình nghĩa. Vì vậy, dù có thay đổi tên hay sáp nhập ra sao, chỉ cần mình giữ được cái hồn, cái bản sắc văn hóa của Cà Mau, rồi phát triển thêm du lịch, giữ gìn các sản phẩm truyền thống, thì chẳng có gì phải lo.

Giữ lại hồn đất trong từng địa danh

"Việc đặt tên sau sáp nhập không nên là sự lựa chọn giữa quá khứ và tương lai, mà là sự hòa quyện, lấy bản sắc làm nền để mở đường cho phát triển", đó là nhận định của ông Nhâm Hùng, nhà nghiên cứu văn hóa Nam Bộ trong cuộc trò chuyện với chúng tôi. Nhận định ấy không chỉ thể hiện quan điểm chuyên môn, mà còn chất chứa nỗi trăn trở rất thật trước một thay đổi lớn đang diễn ra ở nhiều địa phương, sáp nhập và đặt tên lại đơn vị hành chính.

Ông Nhâm Hùng cho biết, hoàn toàn ủng hộ chủ trương tinh gọn bộ máy nhằm nâng cao hiệu quả quản lý, nhưng đồng thời cũng nhìn nhận thẳng thắn rằng, sự thay đổi về tên gọi hành chính đang đặt ra những cảm xúc không dễ nguôi đối với nhiều người dân. Bởi trong tâm thức người Việt, địa danh không chỉ là một khái niệm quản lý. Đó là nơi chốn, là ký ức, là gốc rễ của cộng đồng, nơi lưu giữ dấu ấn của tổ tiên, của phong tục tập quán, của những câu chuyện đã gắn bó bao đời. "Chúng ta không chỉ nói đến một cái tên. Mỗi địa danh ở Nam Bộ đều mang theo mình cả một lớp trầm tích văn hóa", ông Nhâm Hùng nhấn mạnh. Chỉ cần nghe tên Cần Thơ, người ta đã nghĩ đến chợ nổi, đờn ca tài tử; nói đến Sóc Trăng là hình dung ngay bánh pía, bún nước lèo, văn hóa Khmer; còn Bạc Liêu thì gợi nhớ đến những câu vọng cổ, những bài hát đi cùng năm tháng như *Dạ cổ hoài lang*, *Đêm Gành Hào nghe điệu hoài lang*… Theo ông, đây là những giá trị không thể bị lãng quên hay thay thế, dù có thay đổi đơn vị hành chính như thế nào.

Từ góc nhìn văn hóa, nhà nghiên cứu lão thành Nam Bộ này cho rằng, việc đặt tên mới nên dựa trên những yếu tố bản địa đặc trưng như tên dòng sông, hệ sinh thái vùng, biểu tượng văn hóa, thay vì đơn thuần dựa theo vị trí địa lý. Điều này không chỉ giữ cho người dân sự kết nối với quá khứ, mà còn giúp họ không bị "đứt mạch cảm xúc" với nơi mình gắn bó. Đồng thời, cần đẩy mạnh công tác truyền thông, giúp người dân hiểu rằng: Tên gọi có thể thay đổi, nhưng bản sắc, ký ức và cảm thức cộng đồng vẫn còn nguyên, nếu những giá trị văn hóa được tôn trọng và giữ gìn. "Muốn tên gọi không bị lãng quên, thì phải giữ gìn những gì làm nên linh hồn của địa danh đó", ông Nhâm Hùng chia sẻ. Những món ăn đặc sản, những giai điệu âm nhạc dân gian, những lễ hội, những làng nghề… chính là cách để người ta nhớ và tự hào về một vùng đất. Ông dẫn chứng, dù sau này thành phố Sa Đéc có thể sáp nhập, cái tên hành chính có thể đổi thay, nhưng làng hoa Sa Đéc, biểu tượng văn hóa đặc sắc, vẫn sẽ là một phần không thể tách rời của miền Tây Nam Bộ.

Ông cũng chỉ ra rằng, việc giữ nguyên tên gọi các di sản đã được công nhận không chỉ là bảo tồn lịch sử mà còn là cách để duy trì giá trị văn hóa cho thế hệ mai sau. "Từ những di sản được công nhận như các làng nghề, các di tích lịch sử hay các nét văn hóa độc đáo, chúng ta cần phải giữ vững tên gọi ấy, vì đó là dấu ấn quan trọng trong dòng chảy lịch sử. Như Bộ VHTTDL đã khẳng định, việc giữ nguyên tên gọi các di sản sau khi sắp xếp đơn vị hành chính là rất quan trọng để không làm thay đổi giá trị lịch sử, văn hóa", ông Nhâm Hùng chia sẻ.

Tuy nhiên, ông cũng nhìn nhận việc thay đổi tên gọi địa danh hành chính là xu hướng khó tránh khỏi trong quá trình phát triển. Vì vậy, điều quan trọng là tạo ra một chiến lược tuyên truyền mạnh mẽ, để cộng đồng có thể hiểu và đồng cảm với những thay đổi này. "Chúng ta phải làm sao để người dân cảm thấy rằng tên gọi hành chính mới không làm mất đi những giá trị cốt lõi của địa phương. Tên gọi mới có thể thay đổi, nhưng hồn cốt của đất vẫn phải được gìn giữ trong những sản phẩm văn hóa, trong những câu chuyện lịch sử và trong tình cảm của chính người dân," ông nhấn mạnh. "Vì vậy, dù có sáp nhập hay thay đổi tên gọi, điều quan trọng là phải biết cách gìn giữ những giá trị văn hóa truyền thống, những địa danh mang đậm bản sắc, để khi nhắc đến, mỗi người dân đều tự hào về nơi mình sinh ra và lớn lên".

> *"Vì vậy, dù có sáp nhập hay thay đổi tên gọi, điều quan trọng là phải biết cách gìn giữ những giá trị văn hóa truyền thống, những địa danh mang đậm bản sắc, để khi nhắc đến, mỗi người dân đều tự hào về nơi mình sinh ra và lớn lên."*
>
> **(Ông NHÂM HÙNG, nhà nghiên cứu văn hóa Nam Bộ)**

Hài hòa giữa bản sắc và phát triển

Góc độ quản lý văn hóa, ông Dương Hoàng Sum, Giám đốc Sở VHTTDL Trà Vinh chia sẻ quan điểm: "Trà Vinh là vùng đất có bản sắc Khmer rất rõ nét. Khi sáp nhập với các tỉnh bạn, chúng tôi xác định rõ, dù tên gọi có thể thay đổi, nhưng bản sắc văn hóa Khmer Trà Vinh sẽ được giữ gìn và phát huy mạnh mẽ. Điều này sẽ được thực hiện thông qua các lễ hội đặc trưng, các làng nghề truyền thống, bảo tồn và phát huy các di tích lịch sử, cùng với việc phát triển du lịch văn hóa".

Theo ông Dương Hoàng Sum, dù có thay đổi thế nào, Trà Vinh sẽ luôn gắn chặt với nền văn hóa bản địa, bởi chính văn hóa đó là yếu tố tạo nên sự khác biệt và bản sắc riêng biệt cho vùng đất này. "Trà Vinh sẽ không chỉ dừng lại ở việc bảo tồn di sản, mà còn biến văn hóa thành một nền tảng vững chắc để phát triển kinh tế bền vững. Lợi thế về sự đa dạng văn hóa sẽ trở thành nguồn cảm hứng để phát triển du lịch, đồng thời cũng là yếu tố cạnh tranh mạnh mẽ trong bối cảnh phát triển hiện đại", Giám đốc Dương Hoàng Sum bày tỏ. Còn tại Cần Thơ, ông Nguyễn Minh Tuấn, Giám đốc Sở VHTTDL cũng đồng tình: "Chúng tôi xác định rằng phải khai thác những giá trị di sản của vùng đất này một cách bài bản và hiệu quả. Chợ nổi Cái Răng, đờn ca tài tử, văn hóa sông nước… đều là những di sản quý giá mà chúng tôi cần gìn giữ. Cần Thơ sẽ phát triển du lịch văn hóa, nhưng điều quan trọng là không để vùng đất này mất đi "hồn cốt" vốn có. Đổi tên hành chính không có nghĩa là chúng ta sẽ đánh mất thương hiệu đã gắn bó lâu dài với lòng người, mà ngược lại, nếu làm tốt công tác truyền thông và kết hợp với việc phát triển các giá trị văn hóa gắn liền với kinh tế, thì Cần Thơ vẫn sẽ vững vàng giữ được bản sắc, dù trong bất kỳ hình thức hành chính nào".

Theo những người dân miền Tây Nam Bộ mà chúng tôi có dịp trò chuyện, bản sắc văn hóa không đơn thuần là những giá trị quá khứ mà còn là nền tảng để phát triển trong tương lai. Các địa phương này đều xác định rằng sự thay đổi về mặt hành chính không thể và không nên làm nhạt đi những giá trị lịch sử, văn hóa đã được xây dựng qua nhiều thế hệ. Thay vào đó, đây chính là cơ hội để làm mới và củng cố những giá trị đó, đưa văn hóa trở thành sức mạnh nội tại giúp phát triển bền vững. Với các tỉnh Nam Bộ, việc sáp nhập hành chính không phải là một cuộc "thay tên đổi họ", mà là cơ hội để các địa phương gắn kết chặt chẽ hơn, phát huy những giá trị văn hóa đặc trưng của từng vùng. Những lễ hội, di sản và phong tục tập quán sẽ không bao giờ bị lãng quên, mà sẽ là những công cụ quan trọng để gắn kết cộng đồng và phát triển kinh tế. Chính những giá trị văn hóa đặc sắc ấy sẽ giúp tạo dựng một thương hiệu mạnh mẽ, không chỉ là biểu tượng của vùng đất mà còn là dấu ấn riêng biệt của mỗi cộng đồng.

Tên gọi là khởi điểm, là ký ức và cũng có thể là động lực trong tương lai. Trong tiến trình cải cách hành chính, một xu thế tất yếu để tinh gọn và hiện đại hóa bộ máy, nếu mỗi địa phương biết lắng nghe, hiểu đúng bản sắc, đặt tên bằng sự thấu cảm và khát vọng phát triển, thì mọi đổi thay đều có thể trở thành cơ hội để bản sắc cũ hồi sinh trong một diện mạo mới, hài hòa, giàu nội lực và bền vững hơn.

(Còn tiếp)

Tạm biệt "chàng trai cao tuổi"!

● **DƯƠNG TRUNG QUỐC**

Nếu thấy anh Lân Cường phóng xe máy đi làm hay đến nơi khai quật khảo cổ; nếu thấy anh lúc thuyết trình về chuyên môn hay trong bộ cánh đuôi tôm chỉ huy dàn nhạc, và nhất là khi nào anh nheo mắt cười thì thật khó đoán tuổi của anh. Và chỉ đến khi đọc "cáo phó" mới biết năm nay anh đã 85 tuổi.

PGS.TS Nguyễn Lân Cường tại di chỉ khảo cổ Vườn Chuối
Ảnh: BẢO LÂM

Ấn tượng cuối cùng của tôi không chỉ là lần đến thăm công trường khai quật di chỉ Vườn Chuối (xã Kim Chung, huyện Hoài Đức, Hà Nội), chỉ cách thời điểm anh đổ bệnh phải vào bệnh viện không lâu. Vốn vóc người nhỏ bé nên leo lên leo xuống các hố khai quật vẫn thoăn thoắt và giữa nắng, anh vẫn đầu trần giới thiệu tỉ mỉ những bộ hài cốt mà anh đánh giá là vô cùng đặc sắc. Anh nói rằng, trong cuộc đời 60 năm hành nghề, chưa bao giờ được khai quật một di chỉ đặc sắc và quan trọng như thế này. Chỉ trên 6.000m^2 (một nửa không gian được cấp phép) đã phát lộ tới hai trăm bộ hài cốt trải dày qua các tầng văn hóa từ Phùng Nguyên, Đồng Đậu đến Đông Sơn... và cho tới thời hiện đại này với một khối lượng nhiều tấn mảnh gốm và vô số các hiện vật. Là chuyên gia hàng đầu nghiên cứu về "người xưa" với PGS.TS Nguyễn Lân Cường đó là một mỏ vàng di sản. Anh quả quyết so sánh "Vườn Chuối" với "Hoàng thành Thăng Long" như một "cặp đôi hoàn hảo", một bên là cung điện, hạ tầng của một kinh thành và một bên là chủ nhân lâu đời của vùng đất này...

Trong giới chuyên môn người ta hay nói rằng, anh Lân Cường là người vô cùng say việc. Anh say đến mức nằm bò choài giữa cái nắng gay gắt để tỉa tót từng hạt đất nhằm tìm kiếm những di vật bằng cái đầu tăm. Không chỉ một lần như thế mà trong cuộc đời làm nghề của mình, anh vẫn luôn với tâm thế như vậy. Có hàng trăm bức ảnh, thước hình ghi lại cảnh này. Còn khi vào diễn thuyết hoặc phát biểu về một vấn đề nào đó thuộc lĩnh vực chuyên môn của mình, anh thực sự như "lên đồng" với một tâm huyết thật khó ai bì. Còn nhớ hôm hội thảo "đầu bờ" ở di chỉ Vườn Chuối, chủ tọa đề nghị chỉ phát biểu năm phút, nhưng với anh, họ cứ để anh nói bằng cả sự nhiệt huyết lẫn bức xúc...

Vậy mà không lâu sau buổi gặp đó đã nghe tin anh phải nhập viện. Sau này còn được biết vào cái thời điểm thuyết trình ở Vườn Chuối bệnh đã ủ trong cơ thể anh rồi! Quả vậy, khi cùng mấy bạn đến thăm anh ở bệnh viện, trông dáng vẻ thật mệt mỏi nhưng thấy chúng tôi là anh nén đau vào chuyện ngay, nhắc lại với tôi là làm sao quảng bá được giá trị của Vườn Chuối và nhất thiết phải giữ lại phần chưa khai quật làm "công viên khảo cổ học". Anh quay sang bạn tôi bàn tiếp chuyện biên tập mấy cuốn sách của anh dự kiến xuất bản hay tái bản...

Lúc chia tay với người thân của anh được biết thêm những dự liệu xấu vì căn bệnh quá nặng, chúng tôi ra về lòng bùi ngùi... Vậy mà, chỉ trước ngày anh qua đời chừng một tuần, đang có công việc ở nơi xa, tôi nhận được điện thoại của anh, vẫn giọng nói không có gì là ốm yếu, anh nhắc tôi đến dự cuộc hội thảo ở chùa Đậu, nơi anh đã có nhiều năm gắn bó nghiên cứu và có những cống hiến to lớn về việc bảo tồn di sản. Vậy mà hôm nay, phải tiễn anh lên đường đến cái chốn không có đất để khai quật! Ngày nào Công viên khảo cổ học Vườn Chuối được xây dựng, thế nào người ta cũng lại nhắc đến anh, "chàng trai cao tuổi"! ■

Giai điệu Việt vang lên giữa EXPO 2025 Osaka

Tại Triển lãm Thế giới EXPO 2025 diễn ra ở Osaka (Nhật Bản), các nghệ sĩ Tùng Dương, Isaac và Nguyễn Duyên Quỳnh... đã có dịp tham quan, trải nghiệm không gian văn hóa độc đáo tại Nhà triển lãm Việt Nam. Từ âm nhạc truyền thống đến nghệ thuật đương đại, không gian trưng bày mang đậm bản sắc Việt đã để lại nhiều ấn tượng sâu sắc. Đặc biệt, trong một khoảnh khắc ngẫu hứng, ca sĩ Tùng Dương cất vang ca khúc *Một vòng Việt Nam,* như lời chào thân thương gửi tới bạn bè quốc tế - thể hiện niềm tự hào về quê hương và văn hóa dân tộc.

Sự góp mặt của các nghệ sĩ Việt không chỉ thu hút sự chú ý của công chúng, mà còn góp phần lan tỏa giá trị văn hóa truyền thống, khẳng định vai trò kết nối của nghệ thuật trong việc xây dựng tình hữu nghị giữa các quốc gia.

NAM ANH

Nghệ sĩ người Mỹ làm triển lãm sắp đặt đa chất liệu tại Việt Nam

Dòng hiện thời là triển lãm sắp đặt 25 tác phẩm đa chất liệu của nghệ sĩ Zac Buehner (Mỹ) - một sự phối hợp tinh tế, nhịp nhàng và sâu lắng giữa tác phẩm, không gian, vật chất và ánh sáng đưa người xem vào một hành trình cảm xúc vừa riêng tư vừa thú vị. *Dòng hiện thời* kể lại câu chuyện của quá trình thay đổi nội tâm, từ những hồi tưởng ký ức tươi đẹp đến mất mát tinh thần to lớn, cùng niềm tin và ý nghĩa để vượt lên, vun đắp cho những mơ ước trong hiện tại và tương lai.

Các tác phẩm tại triển lãm đa dạng từ tranh vẽ, hộp đèn đến cắt giấy và đặc biệt là chế tác kim loại - kết hợp điêu luyện tài tình các yếu tố: Ý tưởng táo bạo, tính toán chính xác, kỹ thuật lành nghề, thẩm mỹ độc đáo và tâm ý sâu sắc. Triển lãm đang diễn ra từ nay đến hết ngày 27.5 tại 35/8 Nguyễn Văn Đậu (Phường 6, quận Bình Thạnh, TP.HCM).

ANH DUY

SỰ TRỞ LẠI CỦA GAMESHOW TÌM KIẾM TÀI NĂNG:

Bệ phóng hay... cú nhảy hụt?

● **ĐÌNH TOÁN - THANH MAI**

Thời gian tới, một số gameshow tìm kiếm tài năng sẽ được lên sóng, hứa hẹn làm nóng đời sống giải trí với những format mới mẻ. Thế nhưng, bên cạnh sự kỳ vọng, nhiều khán giả cũng lo ngại liệu các tài năng bước ra từ những chương trình này có nhận được sự hậu thuẫn cần thiết để phát huy thế mạnh, hay lại tiếp tục đi vào vết xe đổ của nhiều chương trình tương tự trước đây, đăng quang rồi "lặn mất tăm"?!

Cạnh tranh khốc liệt

Chương trình *Tân binh toàn năng* đang thu hút sự chú ý của khán giả trên nhiều diễn đàn khi hướng đến tuyển chọn nhân tố sở hữu tài năng đa dạng từ hát, rap đến sáng tác, vũ đạo, khả năng ngoại ngữ và kỹ năng trình diễn, ứng biến trên sân khấu… để thành lập nên một nhóm nhạc nam theo chuẩn quốc tế. Với thể thức thi đấu và loại trực tiếp, mang yếu tố "sống còn" thường thấy ở các chương trình nước ngoài, các thí sinh sẽ phải trải qua quá trình huấn luyện với cường độ cao và tiêu chuẩn gắt gao, mô phỏng mô hình đào tạo thần tượng K-pop.

Từng người sẽ được đánh giá liên tục qua các kỳ kiểm tra định kỳ, ai không đạt yêu cầu sẽ bị loại. Các thử thách của chương trình được xem là phép thử nghiêm túc cho tham vọng hình thành một thế hệ "thần tượng" Việt Nam mới, vừa có năng lực chuyên môn, vừa đủ sức cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Ê kíp sản xuất cho biết, đây không chỉ là một cuộc thi, mà còn là quá trình đào tạo bài bản. Đáng chú ý, BTC khuyến khích khán giả cùng tham gia tìm kiếm và giới thiệu các ứng viên tiềm năng cho *Tân binh toàn năng*. Chiêu thức tuyển sinh mới lạ này giúp nhà sản xuất phát hiện nhiều gương mặt mới, đồng thời, đảm bảo thí sinh tham gia không dính bê bối đời tư. Từ đó, tạo nên một nhóm nhạc thần tượng bám sát thị hiếu công chúng.

Còn với *Trạm phát sóng (+84)* - sân chơi nghệ thuật dành cho mọi công dân Việt Nam từ 16 tuổi trở lên, để tạo nên tính "đa sắc thái", cuộc thi không giới hạn lĩnh vực tham gia, mặc dù phần lớn các thí sinh chọn ca hát làm chủ đạo. Thí sinh không chỉ được thể hiện năng lực trên sân khấu chuyên nghiệp mà còn được đào tạo bài bản, nâng cao kỹ năng, từng bước hiện thực hóa ước mơ của mình với các huấn luyện viên.

Có thể nói, sự xuất hiện của các chương trình tìm kiếm tài năng mới sẽ mang đến cho khán giả thêm nhiều lựa chọn giải trí hấp dẫn. Đối với các thí sinh, đây là cơ hội tốt để họ thể hiện bản thân và tìm kiếm chỗ đứng trong làng giải trí. Mỗi gameshow khi được tổ chức đều nhận được kỳ vọng cao từ khán giả, vì họ mong muốn được thấy những thần tượng mới, những nhóm nhạc tài năng được ra mắt.

Chương trình "Tân binh toàn năng" được kỳ vọng sẽ thay đổi định kiến của khán giả lâu nay về các gameshow tìm kiếm tài năng tại Việt Nam **Ảnh: BTC**

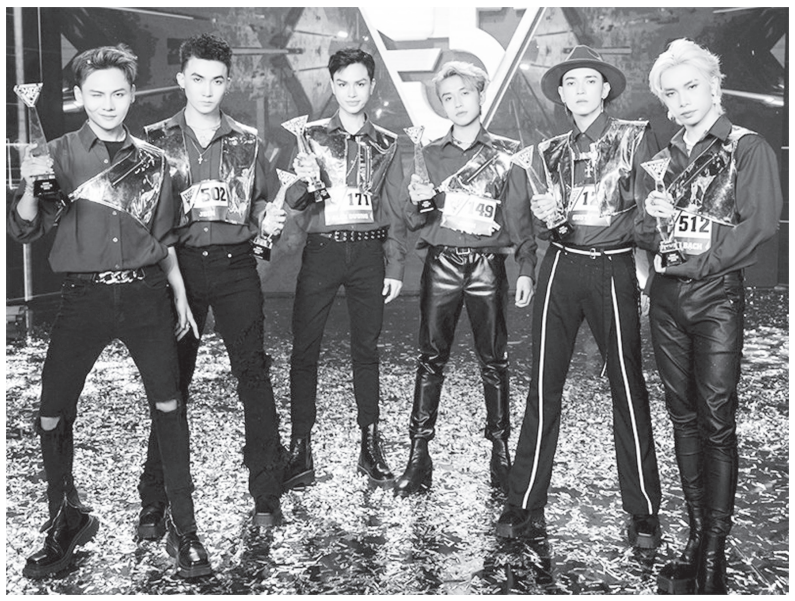
Tuy nhiên, không phải chương trình nào cũng có chiến lược hỗ trợ thí sinh bứt phá sau cuộc thi. Nhiều lần, khán giả chứng kiến các thí sinh đoạt giải phải tự "vẫy vùng" vì không có sự hậu thuẫn cần thiết và rồi chơi vơi trong chính sự nghiệp mà mình đã chọn.

Khi các cuộc thi tài năng chưa đủ là bệ phóng

Năm 2022, chương trình truyền hình thực tế *Vote for Five* từng thu hút sự chú ý khi áp dụng mô hình tuyển chọn nhóm nhạc thần tượng theo hình thức "sống còn", trao quyền quyết định cho khán giả. Sáu gương mặt nổi bật - Alex Dương, Gusty, Jayden, Cường Bạch, Jiroh và Jbin - đã được lựa chọn để thành lập nhóm nhạc nam *Thế hệ mới*, với kỳ vọng chinh phục thị trường giải trí Việt Nam.

Tuy nhiên, dù không mang tham vọng vươn tầm quốc tế, nhóm nhạc vẫn không thể trụ vững trên sân khấu trong nước. Sau ánh hào quang ngắn ngủi, họ dần biến mất khỏi bản đồ âm nhạc, thậm chí có người như Cường Bạch phải tiếp tục thử sức ở những chương trình khác với hy vọng được tái xuất.

Câu chuyện không mới, nhưng vẫn đau đáu một thực tế: Việt Nam không thiếu những chương trình tìm kiếm tài năng, nhưng lại thiếu nghiêm trọng một hệ sinh thái chuyên nghiệp để nuôi dưỡng tài năng sau cuộc thi. Nhiều thí sinh bước ra từ các gameshow rực rỡ để rồi sau đó rơi vào lãng quên - bởi không có chiến lược phát triển, không được đào tạo bài bản, càng không được đồng hành trong quá trình hình thành hình ảnh nghệ sĩ.

Nhóm nhạc "Thế hệ mới" từ show "Vote for five" mất hút khỏi showbiz sau đêm chung kết vì thiếu chiến lược hỗ trợ tài năng

Trong một thị trường giải trí khốc liệt, tài năng thôi là chưa đủ. Các "idol" trẻ cần được hỗ trợ bởi một ê kíp chuyên nghiệp: Từ đào tạo kỹ năng, xây dựng thương hiệu cá nhân, đến hoạch định chiến lược truyền thông và phát hành sản phẩm đều đặn. Đó là điều mà các nền giải trí phát triển như Hàn Quốc, Trung Quốc... đã và đang làm rất tốt.

Nếu muốn các chương trình thực sự trở thành bệ phóng, các nhà sản xuất cần thay đổi tư duy "thi xong là hết". Thay vào đó, hãy xây dựng lộ trình dài hơi cho thí sinh sau cuộc thi: Tiếp tục đào tạo chuyên sâu, định hướng phong cách phù hợp với cá tính và thị trường, phối hợp với công ty quản lý để đưa họ vào guồng quay showbiz một cách chuyên nghiệp.

Một thần tượng chỉ có thể thành danh khi phía sau họ là một nền tảng vững chắc. Cũng như câu nói: "Muốn đi xa, hãy đi cùng nhau", ngành giải trí Việt cần một tầm nhìn dài hạn để không chỉ tạo ra hào quang thoáng chốc, mà còn nuôi dưỡng những ngôi sao bền vững cho tương lai. ■

Chính kịch tháng Năm lay động khán giả trẻ

● THÚY HIỀN

Tháng Năm - mùa sen nở, cũng là thời khắc thiêng liêng khi cả nước hướng về Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hòa cùng không khí ấy, Nhà hát Kịch Việt Nam rực rỡ cờ hoa chào đón đông đảo khán giả, đặc biệt là giới trẻ tới thưởng thức chương trình nghệ thuật *Tháng Năm cùng Người.*

Ê kíp sáng tạo giao lưu với khán giả sau buổi diễn

Hai vở diễn chính luận của Nhà hát Kịch Việt Nam thu hút đông đảo khán giả trẻ

Nổi bật trong chương trình là hai vở kịch nói đặc sắc, tái hiện sinh động hình tượng Bác Hồ qua ngôn ngữ sân khấu gần gũi và giàu cảm xúc. Mỗi câu thoại, mỗi ánh nhìn, từng chuyển động hình thể đều được các nghệ sĩ chăm chút để không chỉ kể lại một câu chuyện, mà còn truyền đi một tinh thần bất diệt - Tinh thần Hồ Chí Minh!

Xúc cảm thẩm mỹ chạm đến trái tim khán giả

Không khí tại Nhà hát Kịch Việt Nam hiện đang rộn ràng và thấm đẫm tinh thần dân tộc. *Tháng Năm cùng Người* - chương trình nghệ thuật đặc biệt chào mừng 50 năm Ngày thống nhất đất nước, kỷ niệm 71 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ và 135 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh - đã tạo nên một làn sóng cảm xúc mạnh mẽ trong lòng công chúng.

Hai vở kịch chính luận *Người đi dép cao su* và *Đêm trắng* là những tác phẩm tiêu biểu của Nhà hát Kịch Việt Nam trong chương trình lần này. Không đơn thuần là những lát cắt lịch sử, hai vở diễn tái hiện sinh động hình tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh - một con người vĩ đại nhưng rất đỗi đời thường, qua đó truyền đi những thông điệp nhân văn sâu sắc.

"Nếu bạn chưa từng đi xem kịch, hãy thử một lần. Bạn sẽ có cái nhìn hoàn toàn khác về sân khấu, nhất là với những vở diễn cách mạng tái hiện hình tượng Bác Hồ chân thật đến bất ngờ. Khi xem *Đêm trắng*, tôi thực sự xúc động. Hình ảnh Người hiện lên gần gũi mà sâu sắc, thấm đẫm tinh thần cách mạng và lòng nhân ái bao la…", một khán giả trẻ chia sẻ sau buổi diễn đầu tiên.

Cảm xúc ấy đã được cộng hưởng qua hơn 8.000 lượt tương tác trên mạng xã hội, với vô số bình luận, chia sẻ từ khán giả cả nước - minh chứng rõ nét cho sức sống của sân khấu kịch chính luận trong đời sống tinh thần hôm nay.

Nghệ sĩ Tùng Linh, Trưởng phòng Tổ chức biểu diễn Nhà hát cho biết: "Chúng tôi mong muốn tạo ra một không gian nghệ thuật không chỉ để xem, mà còn để cảm, để sống cùng lịch sử. Và chính khán giả trẻ hôm nay đã mang lại cho chúng tôi niềm tin mạnh mẽ vào sức sống của sân khấu kịch trong dòng chảy hiện đại".

Theo kế hoạch, *Người đi dép cao su* sẽ tiếp tục được công diễn vào tối 16.5 tại Nhà hát Kịch Việt Nam (số 1 Tràng Tiền, Hà Nội). *Đêm trắng* sẽ diễn vào 20h các ngày 18, 19 và 24.5 tại cùng địa điểm; một suất đặc biệt lúc 8h30 sáng 20.5 tại Rạp Đại Nam (89 Phố Huế, Hà Nội).

Mở rộng cánh cửa lịch sử bằng nghệ thuật chính luận

Trong dòng chảy nghệ thuật tháng Năm - mùa tri ân, mùa nhớ Bác - hai vở diễn của Nhà hát Kịch Việt Nam đã khẳng định sức sống mạnh mẽ của chính kịch hiện đại, đồng thời khắc họa đậm nét hình tượng Chủ tịch Hồ Chí Minh bằng ngôn ngữ sân khấu chứa đựng chiều sâu tư tưởng.

Không phải ngẫu nhiên mà cả hai vở diễn đều từng giành nhiều giải thưởng lớn, được giới nghề đánh giá cao và công chúng đón nhận nồng nhiệt qua hàng loạt đêm diễn "cháy vé". Chính sự đầu tư kỹ lưỡng về nội dung, nghệ thuật và cảm xúc đã khiến những vở kịch lịch sử ấy vừa kể được câu chuyện quá khứ, vừa đối thoại được với hiện tại và tương lai.

Dựa trên kịch bản của nhà văn Algeria Kateb Yacine, do TS.NGƯT Lê Mạnh Hùng biên tập và đạo diễn, *Người đi dép cao su* tái hiện cả chiều dài lịch sử chống giặc ngoại xâm của dân tộc Việt Nam - từ cuộc khởi nghĩa Hai Bà Trưng, những năm Bác Hồ hoạt động cách mạng ở nước ngoài, đến chiến thắng Điện Biên Phủ "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu"... Phong cách dàn dựng hiện đại, kết hợp hiệu ứng sân khấu linh hoạt đã mang đến một vở diễn không chỉ là hồi tưởng lịch sử, mà còn là tiếng gọi của lòng yêu nước, của niềm tự hào dân tộc.

Đêm trắng, vở kịch kinh điển của cố tác giả Lưu Quang Hà, được NSND Xuân Bắc đạo diễn theo hướng dàn dựng mới, quy mô lớn với hơn 100 nghệ sĩ, diễn viên, kỹ thuật viên tham gia. Lấy bối cảnh thời kỳ kháng chiến chống Pháp, vở diễn xoáy sâu vào cuộc đấu tranh nội tâm của Bác Hồ trong việc ra quyết định xử lý một cán bộ cao cấp thoái hóa. Những đêm trắng đầy trăn trở ấy cho thấy sự nghiêm minh của pháp luật, đồng thời thể hiện tấm lòng bao dung, nhân hậu và niềm day dứt của một vị lãnh tụ sống vì dân. Tác phẩm đã giành HCV cho vở diễn và 3 HCV cá nhân tại Liên hoan Kịch nói Toàn quốc 2024 - khẳng định vị trí vững chắc của chính kịch trong dòng chảy sân khấu đương thời.

Đảm nhiệm vai Bác Hồ trong cả hai vở diễn, nghệ sĩ Minh Hải đã chạm đến trái tim khán giả bằng lối diễn chân thực và thấm đẫm cảm xúc. Là người con đất Nghệ An, anh có lợi thế về âm sắc và ngoại hình, nhưng điều làm nên thành công của anh là gần 20 năm rèn luyện và tâm huyết với vai diễn này.

"Đã nhiều lần tôi bật khóc sau buổi diễn khi chứng kiến tình cảm khán giả dành cho vị lãnh tụ kính yêu của chúng ta. Khi đó, tôi biết chúng tôi đã chạm tới điều thiêng liêng nhất của nghệ thuật", nghệ sĩ Minh Hải bày tỏ.

Chia sẻ về hai vở diễn, Phó Giám đốc Nhà hát, NSƯT Kiều Minh Hiếu cho biết: "Chúng tôi không đặt nặng mục tiêu doanh thu, ưu tiên của Nhà hát là hướng đến khán giả trẻ - đặc biệt là sinh viên. Nhiều trường đại học đã có các đội kịch, các em cần được tiếp xúc với nghệ thuật chính luận để hiểu thêm về lịch sử, về Bác Hồ - bằng cảm xúc chứ không chỉ qua sách vở".

Những hàng ghế chật kín, những tràng pháo tay vang dài sau mỗi đêm diễn và cả ánh mắt rưng rưng của khán giả là minh chứng cho sức mạnh lan tỏa của sân khấu khi chạm đúng mạch nguồn cảm xúc dân tộc. Bằng sự đầu tư nghiêm túc, tư duy đổi mới và niềm tin vào thế hệ trẻ, các nghệ sĩ đang viết tiếp hành trình đưa nghệ thuật chính luận đến gần hơn với công chúng hôm nay. ■

Vở rối nước *Huyền sử Yết Kiêu* diễn 21 suất trong tháng 5

Trong tháng 5 này, Trung tâm Nghệ thuật TP.HCM tổ chức 21 suất diễn vở múa rối nước *Huyền sử Yết Kiêu* trong khuôn viên Bảo tàng Lịch sử TP.HCM (số 2 Nguyễn Bỉnh Khiêm, Q.1).

Vở diễn tái hiện hành trình của Phạm Hữu Thế, chàng trai làng Hạ Bì (Hải Dương), sau này trở thành danh tướng Yết Kiêu dưới trướng Trần Hưng Đạo. Với tài bơi lặn xuất chúng, ông đã tiếp cận và đục thủng hàng chục thuyền chiến của giặc, góp phần quan trọng vào thắng lợi oanh liệt của quân dân nhà Trần trong cuộc kháng chiến chống quân Nguyên - Mông thế kỷ XIII. Nhờ lập nhiều công lớn, ông được phong danh hiệu "Triều Trần hữu tướng Đệ nhất Bộ Đô soái thủy quân, tước Hầu".

Kết hợp giữa nghệ thuật múa rối truyền thống và tinh thần lịch sử, vở rối mang đến cho khán giả, đặc biệt là thế hệ trẻ, một cách tiếp cận sinh động và dễ nhớ về một nhân vật kiệt xuất trong lịch sử dân tộc.

ANH HUY

Đỗ Bảo: *Ca khúc giai đoạn 1997-2022*

Là chủ đề cuốn sách của nhạc sĩ Đỗ Bảo, gồm những bản nhạc, ghi chép và tản văn về các sáng tác anh đã viết trong 25 năm. Tác phẩm dày 450 trang, giới thiệu 100 ca khúc được chọn lọc từ những năm 1997-2019, cùng một vài sáng tác trong năm 2020. Đỗ Bảo lên ý tưởng, thực hiện và thiết kế trong khoảng tám năm, nhằm "gói ghém một hành trình sáng tạo miệt mài, khổ ải và hạnh phúc".

Ý tưởng để viết cuốn sách bắt đầu khi nhạc sĩ làm biên tập viên hợp đồng tại Nhà xuất bản Âm nhạc Việt Nam. Khi đó, nhạc sĩ Đỗ Bảo nhận thấy sách nhạc đóng vai trò quan trọng với việc biểu diễn và giảng dạy. Vì thế, anh đã ra mắt ấn phẩm để những người hoạt động nghệ thuật có thêm tư liệu tham khảo, đồng thời mong muốn khán giả hiểu thêm về âm nhạc của mình. Ngoài văn bản ca khúc kèm hòa thanh, tác giả còn cung cấp các phần chuyển soạn cho piano hoặc một số nhạc cụ độc tấu khác.

HOÀNG MY

Định vị Hải Phòng trên bản đồ công nghiệp văn hóa

Bài cuối

Gìn giữ bản sắc, tạo dấu ấn riêng

Giám đốc Sở VHTTDL Hải Phòng, TS Trần Thị Hoàng Mai

THÚY HIỀN - THANH MAI; ảnh: SỞ VHTTDL HẢI PHÒNG

Không chỉ là điểm sáng về phát triển kinh tế, Hải Phòng đang khát vọng vẽ nên một diện mạo mới - nơi văn hóa không đứng bên lề, mà trở thành nguồn lực nội sinh thúc đẩy phát triển bền vững. Trên hành trình ấy, thành phố Cảng đã và đang cho thấy một tầm nhìn khác biệt: Kiến tạo công nghiệp văn hóa không phải bằng khẩu hiệu, mà bằng hành động cụ thể và bản lĩnh tiên phong.

Những sự kiện VHTTDL được tổ chức tại Hải Phòng đã tạo cơ hội cho nghệ thuật Hải Phòng phát triển, đáp ứng nhu cầu thưởng thức nghệ thuật của người dân và du khách

Trao đổi với *Văn Hóa*, Giám đốc Sở VHTTDL Hải Phòng, TS Trần Thị Hoàng Mai đã chia sẻ về quyết tâm đưa văn hóa trở thành một trụ cột quan trọng trong tiến trình hiện đại hóa đô thị, gắn với tầm nhìn hội nhập quốc tế.

Hồi sinh nghệ thuật truyền thống bằng tư duy hiện đại

● **P.V**: *Thời gian qua, Hải Phòng đã triển khai nhiều đề án và mô hình hiệu quả trong công tác phát triển của ngành VHTTDL, đặc biệt Đề án "Sân khấu truyền hình Hải Phòng" và kế hoạch sáng đèn Nhà hát Thành phố hằng tuần. Bà có thể đánh giá hiệu quả từ Đề án này ?*

- **TS Trần Thị Hoàng Mai**: Có thể nói, đây đều là những chương trình trọng điểm nhằm đưa nghệ thuật sân khấu đến gần hơn với công chúng, đồng thời tạo dấu ấn văn hóa đặc trưng cho Hải Phòng. Chúng tôi xác định không chỉ bảo tồn theo cách cũ mà phải tìm ra phương pháp tiếp cận mới, kết hợp với xu hướng hiện đại để chạm đến công chúng một cách tự nhiên nhất. Đề án tạo nên những sắc màu mới, khác biệt, mang lại bất ngờ cho giới chuyên môn, đồng thời góp phần "hồi sinh" sân khấu truyền thống. Với nội dung phong phú, từ chèo, cải lương, kịch nói, múa rối đến nghệ thuật đương đại, chương trình đã được phát sóng trực tiếp trên kênh Truyền hình Hải Phòng và tiếp sóng tại các đài truyền hình địa phương, góp phần quảng bá sâu rộng bản sắc văn hóa Hải Phòng đến người dân và du khách.

Bên cạnh đó, Nhà hát Thành phố cũng đã trở thành điểm đến quen thuộc mỗi cuối tuần. Các chương trình biểu diễn diễn ra thường xuyên, quy tụ nhiều đoàn nghệ thuật trong và ngoài thành phố, tạo cơ hội cho nghệ sĩ giao lưu và thể hiện tài năng. Việc thắp sáng ánh đèn Nhà hát không chỉ tôn vinh vẻ đẹp kiến trúc mà còn góp phần làm phong phú diện mạo đô thị văn minh, hiện đại, đậm chất nghệ thuật.

● *Giới nghề trên cả nước luôn dành lời khen ngợi, thậm chí nể phục trước những quyết sách về văn hóa nghệ thuật của Hải Phòng. Bà có thể bật mí về bài học kinh nghiệm đã giúp TP luôn là điểm sáng nổi bật trong sự nghiệp phát triển VHTTDL của nước nhà?*

- Hải Phòng đang nhận được sự quan tâm lớn từ lãnh đạo, xác định văn hóa là trụ cột của phát triển bền vững. Các chính sách đầu tư, hỗ trợ cho văn hóa được triển khai đồng bộ, kết hợp với sự chung tay của đội ngũ nghệ sĩ, những người làm văn hóa giàu tâm huyết và sáng tạo, không ngừng đổi mới để thích ứng với thời đại.

Tuy nhiên, Hải Phòng cũng đối mặt với những thách thức chung: Nguồn lực đầu tư còn hạn chế, chưa theo kịp yêu cầu phát triển văn hóa hiện đại; thói quen tiếp cận văn hóa của giới trẻ thay đổi nhanh chóng trước sự bùng nổ của công nghệ số và các xu hướng giải trí mới.

Tôi tâm đắc với định hướng chuyển tư duy từ "làm văn hóa" sang "quản lý nhà nước về văn hóa" mà lãnh đạo Bộ VHTTDL đề ra. Hải Phòng xác định phải ứng dụng công nghệ vào quảng bá, biểu diễn, đồng thời giáo dục văn hóa từ sớm trong trường học, tạo nền tảng vững chắc cho thế hệ trẻ yêu và trân trọng văn hóa dân tộc. Một bài học sâu sắc chúng tôi rút ra là: Bảo tồn cần song hành với đổi mới - không cứng nhắc, nhưng cũng không được đánh mất bản sắc. Xã hội hóa văn hóa, hợp tác đa ngành là chìa khóa huy động nguồn lực, mở rộng không gian phát triển bền vững.

Chiến lược đưa Hải Phòng trở thành trung tâm công nghiệp văn hóa

● *Việc sáp nhập đơn vị hành chính có đặt ra thách thức cho ngành VHTTDL Hải Phòng không, thưa bà?*

- Việc sáp nhập bộ máy quản lý ngành VHTTDL là bước đi tất yếu trong tiến trình đổi mới, hướng tới tinh gọn tổ chức, nâng cao hiệu quả vận hành. Khi đầu mối quản lý được giảm bớt, sự liên kết giữa các đơn vị trở nên chặt chẽ hơn, góp phần triển khai hoạt động đồng bộ và tránh lãng phí nguồn lực.

Tuy nhiên, bất kỳ sự thay đổi nào cũng đi kèm tâm lý e ngại và áp lực thích nghi. Một số vị trí bị tinh giản, nhân sự phải điều chỉnh vai trò, làm quen với mô hình mới. Ngành đã chủ động xây dựng lộ trình sắp xếp nhân sự minh bạch, tổ chức đào tạo, nâng cao kỹ năng, tăng cường họp điều phối để thống nhất vận hành.

Khó khăn là có thật, nhưng trong "nguy" luôn có "cơ". Sáp nhập cũng mở ra cơ hội lớn để tăng cường phối hợp liên ngành, tổ chức các sự kiện văn hóa - thể thao - du lịch quy mô lớn, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ trong quản lý và truyền thông. Khi bộ máy trở nên tinh gọn, hiệu quả, nhẹ mà chắc, ngành VHTTDL có điều kiện tập trung nhiều hơn cho sáng tạo chuyên môn.

● *Để đưa thành phố trở thành trung tâm công nghiệp văn hóa có dấu ấn trên bản đồ cả nước, thời gian tới, Sở VHTTDL sẽ có những chủ trương, chiến lược nào mang tính đột phá để vừa phát huy giá trị bản sắc, vừa "biến tiềm năng thành lợi thế", tạo động lực phát triển bền vững cho ngành, thưa bà?*

- Để phát huy bản sắc, biến tiềm năng thành lợi thế, ngành VHTTDL TP Hải Phòng sẽ triển khai các chiến lược trọng điểm mang tính đột phá, đưa văn hóa trở thành ngành kinh tế mũi nhọn và trụ cột phát triển bền vững.

Trước hết, thành phố tập trung xây dựng thương hiệu "Hải Phòng thân thiện", kết hợp chặt chẽ giữa phát triển văn hóa và du lịch. Những giá trị truyền thống như chèo, ca trù, hát đúm… sẽ được đưa vào các tour trải nghiệm gắn với di tích lịch sử, tạo nên sản phẩm du lịch văn hóa đặc trưng. Thành phố cũng đẩy mạnh biểu diễn nghệ thuật tại không gian công cộng, nhằm đưa văn hóa đến gần hơn với đời sống người dân và du khách.

Bên cạnh đó, phát triển du lịch văn hóa - tâm linh - sinh thái là một hướng đi chiến lược, kết nối các điểm như đền Nghè, chùa Dư Hàng với Cát Bà, Đồ Sơn, tạo ra những tuyến du lịch đa trải nghiệm, vừa giàu chiều sâu văn hóa, vừa hấp dẫn về cảnh quan.

Hải Phòng cũng đặt mục tiêu nâng tầm các lễ hội lên tầm quốc gia như Lễ hội Hoa phượng đỏ, Festival Biển Hải Phòng, đồng thời khai thác tinh tế lễ hội dân gian thông qua các sản phẩm du lịch mang tính bản địa.

Về hạ tầng, thành phố sẽ đầu tư mạnh vào trùng tu di tích, phát triển không gian sáng tạo, bảo tàng số, nhằm tạo điều kiện cho công chúng không chỉ tham quan mà còn được "sống cùng văn hóa". Đặc biệt, chú trọng thúc đẩy công nghiệp văn hóa, khuyến khích sáng tạo các sản phẩm đặc trưng - từ lưu niệm, ẩm thực đến nghệ thuật thị giác - đóng góp thiết thực cho nền kinh tế địa phương.

Với chiến lược đồng bộ và tầm nhìn dài hạn, Hải Phòng đang từng bước khẳng định vai trò là trung tâm văn hóa năng động của miền Bắc, hướng tới gia nhập mạng lưới các Thành phố sáng tạo UNESCO, đóng góp tích cực vào diện mạo văn hóa quốc gia trong kỷ nguyên hội nhập. ■

● *Xin cảm ơn bà!*

Đà Nẵng xếp hạng đình Nhơn Thọ là di tích lịch sử cấp thành phố

Đầu năm 2025, đình làng Nhơn Thọ (xã Hòa Phước, huyện Hòa Vang) chính thức được xếp hạng Di tích lịch sử cấp thành phố - đánh dấu thêm một biểu tượng văn hóa gắn bó lâu đời với đời sống nông nghiệp và tinh thần cố kết cộng đồng của người dân địa phương.

Được xây dựng cách đây nhiều thế kỷ, đình Nhơn Thọ là nơi diễn ra các nghi lễ truyền thống, hội làng và sinh hoạt tín ngưỡng. Dù trải qua thiên tai, chiến tranh, đình vẫn được người dân gìn giữ, trùng tu nhiều lần - đáng kể nhất là lần đại trùng tu vào năm 1937 với kiến trúc đặc trưng như tiền đường, hậu tẩm, mái ngói âm dương và lầu chiêng trống, thể hiện nét mỹ thuật truyền thống độc đáo.

Đình Nhơn Thọ là di tích thứ tư tại xã Hòa Phước được xếp hạng, cùng với đình Quá Giáng, nhà thờ tộc Đinh và nhà thờ chư phái tộc Quá Giáng - trong đó có một di tích cấp quốc gia. Việc xếp hạng này là sự ghi nhận những nỗ lực gìn giữ văn hóa của cộng đồng địa phương và là niềm tự hào của người dân Nhơn Thọ.

Hướng tới đầu tư mạnh cho lĩnh vực văn hóa, năm 2025, Đà Nẵng dành hàng trăm tỉ đồng cho các dự án trọng điểm như Công viên phía Tây đền Thoại Ngọc Hầu, Nhà hát Trưng Vương và Bảo tàng Điêu khắc Chăm. Đây là bước đi cụ thể nhằm bảo tồn di sản, nâng tầm giá trị văn hóa và phát triển du lịch bền vững.

NGỌC HÀ

Ước mơ một chốn đi về sau hành trình "cắm bản"

● GIA BẢO

Nằm ở vùng biên cương xa xôi của tỉnh Thanh Hóa, Mường Lát được biết đến bởi những cung đường hiểm trở, những dãy núi cao ngút tầng mây, những con suối hung dữ mùa mưa lũ, và cũng là nơi lưu giữ biết bao câu chuyện thầm lặng về những người gieo chữ giữa đại ngàn.

Ngày ngày, thầy cô giáo nơi đây kiên trì bám trường, bám lớp, vượt đèo, lội suối để mang con chữ đến với học trò. Họ chính là người truyền hy vọng, gắn kết cộng đồng và thắp sáng tương lai cho bao gia đình nghèo khó nơi vùng cao heo hút.

Thế nhưng, đằng sau những tiết dạy đầy nhiệt huyết, đằng sau nụ cười của trẻ khi viết được nét chữ đầu tiên, là những gian nan chưa thể gọi thành tên. Một trong những khó khăn lớn nhất mà thầy cô đang phải đối mặt chính là tình trạng thiếu nhà công vụ - nơi họ dừng chân sau mỗi hành trình "cắm bản".

Giáo viên tại điểm trường bản Cá Giáng (xã Trung Lý) phải sinh hoạt trong điều kiện tạm bợ do chưa có nhà công vụ Ảnh: ĐÌNH GIANG

Hành trình gian nan đến trường

Với địa hình chia cắt mạnh, nhiều điểm trường ở Mường Lát nằm cách trung tâm xã hàng chục kilomet. Đường đất nhỏ hẹp, trơn trượt vào mùa mưa khiến việc đến trường trở thành thử thách gian nan. Thầy cô phải vượt rừng, băng suối, còn học sinh thì đi bộ hàng giờ mới kịp vào lớp. Những ngày xấu trời, bản làng mù sương, nhiều em đành phải nghỉ học - một thực tế đang ảnh hưởng nghiêm trọng đến sĩ số và chất lượng giáo dục vùng cao.

Trước khó khăn ấy, để đảm bảo chương trình giảng dạy, nhiều giáo viên buộc phải ở lại bản tại các điểm trường lẻ. Họ chấp nhận xa nhà, sống tạm trong những căn phòng tạm bợ, thậm chí là mượn nhà dân hoặc ở nhờ trong chính lớp học của mình.

"Điểm trường bản Cá Giáng cách trung tâm xã gần 50km. Chúng tôi ở lại bản, điều kiện thiếu thốn đủ bề. Không có nhà công vụ, mọi sinh hoạt đều bất tiện. Nếu có một mái nhà kiên cố, chúng tôi sẽ yên tâm công tác và gắn bó lâu dài với vùng đất này", thầy Phạm Văn Mùi, giáo viên Trường Tiểu học Trung Lý 2, chia sẻ.

Theo thống kê của Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Mường Lát, toàn huyện hiện có 436 giáo viên có nhu cầu ở nhà công vụ, nhưng mới chỉ 256 người được bố trí chỗ ở. Gần 180 thầy cô còn lại vẫn đang sống trong cảnh tạm bợ. Đặc biệt, nhiều nhà công vụ hiện đã xuống cấp nghiêm trọng, không đảm bảo an toàn, trong khi quỹ đất xây dựng tại nhiều điểm trường, nhất là bậc mầm non, lại quá hạn chế.

Nhằm khắc phục tình trạng này, huyện Mường Lát đang triển khai đầu tư xây dựng 89 phòng công vụ mới từ các nguồn vốn của Nghị quyết 11 và các chương trình mục tiêu quốc gia. Dù vậy, để đáp ứng đủ nhu cầu chỗ ở cho toàn bộ giáo viên, huyện vẫn cần thêm ít nhất 80 phòng nữa.

"Mục tiêu của chúng tôi là đến cuối năm 2025 sẽ hoàn thành ít nhất 50% số phòng công vụ cần xây dựng và tiếp tục hoàn thiện phần còn lại trong năm 2026. Đây không chỉ là việc xây nhà cho giáo viên mà là xây nền tảng để giữ người, giữ lớp, giữ tương lai cho vùng biên", ông Lê Trung Kiên, Phó trưởng Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Mường Lát, khẳng định.

Chắp cánh ước mơ từ những mái nhà vùng biên

Hành trình gieo chữ giữa đại ngàn Mường Lát không chỉ có nỗ lực của từng giáo viên, mà còn là sự chung tay của các nhà trường và chính quyền địa phương. Trong điều kiện còn nhiều thiếu thốn, các trường học trên địa bàn đã không ngừng tìm cách hỗ trợ, sẻ chia và tạo điều kiện tốt nhất có thể cho đội ngũ giáo viên đang gắn bó với vùng cao.

Tại Trường Tiểu học Trung Lý 2, mô hình luân chuyển nhân sự giữa trung tâm và các điểm trường lẻ đã được triển khai nhằm san sẻ gánh nặng, tạo sự công bằng, giúp thầy cô không phải "cắm bản" quá lâu ở những nơi xa xôi, thiếu thốn.

Không chỉ vậy, Ban giám hiệu các nhà trường còn là điểm tựa tinh thần vững chắc, thường xuyên động viên, hỗ trợ sinh hoạt cho các thầy cô. Những phần quà nhỏ, những lời chia sẻ ấm áp giữa núi rừng, dù giản dị, nhưng đủ để sưởi ấm trái tim, tiếp thêm động lực cho những nhà giáo tiếp tục bám lớp, bám trường bằng tất cả tình yêu nghề và trách nhiệm với học trò.

Tuy nhiên, những nỗ lực từ cơ sở chỉ có thể là giải pháp tình thế. Về lâu dài, việc đầu tư xây dựng hệ thống nhà công vụ không thể dừng lại ở khái niệm "nơi ở", mà phải là một phần không thể thiếu trong chiến lược phát triển giáo dục để giữ chân giáo viên, giữ vững sĩ số và giữ gìn tương lai của những đứa trẻ vùng biên.

Theo đánh giá của Sở Xây dựng Thanh Hóa, hiện nay đa phần các điểm trường trên địa bàn huyện Mường Lát đã có nhà công vụ đảm bảo tiêu chí an toàn, sạch sẽ, khang trang. Song bài toán lớn nhất vẫn nằm ở việc mở rộng quỹ đất, đặc biệt tại các điểm trường mầm non - nơi nhu cầu ở lại của giáo viên là cấp thiết nhưng cơ sở vật chất vẫn chưa theo kịp.

Chính quyền huyện Mường Lát đang tích cực đề xuất, vận động nguồn lực từ ngân sách nhà nước, các chương trình mục tiêu và sự ủng hộ của cộng đồng xã hội để từng bước hoàn thiện, xây mới hàng chục phòng công vụ còn thiếu.

Giữa núi non điệp trùng của Mường Lát, nơi mà mỗi con chữ được gieo xuống đều mang theo hy vọng thoát nghèo, vươn lên, những mái nhà công vụ không chỉ là nơi tránh mưa tránh nắng - mà còn là biểu tượng của sự quan tâm, của tình người, của niềm tin vào nền giáo dục nước nhà.

Để những người thầy, người cô có thể yên tâm giảng dạy, sống và cống hiến, cần nhiều hơn nữa sự vào cuộc từ các cấp chính quyền, từ doanh nghiệp, tổ chức và từng gia đình trong cộng đồng. Mỗi viên gạch xây nên nhà công vụ hôm nay chính là đang góp phần xây dựng tương lai cho trẻ em nơi địa đầu Tổ quốc.■

Hành trình vượt khó của những giọng ca nghị lực

Vừa qua, tại Đà Nẵng, Hội Bảo trợ người khuyết tật và trẻ mồ côi Việt Nam phối hợp với Bộ VHTTDL tổ chức Hội thi Tiếng hát người khuyết tật (NKT) lần thứ III năm 2025 với chủ đề Tiếng hát từ trái tim, khu vực miền Trung và Tây Nguyên.

Hội thi có hơn 130 thí sinh tham dự đến từ 10 tỉnh, thành phố: Đà Nẵng, Bình Định, Quảng Bình, Quảng Trị, Hà Tĩnh, Huế, Kon Tum, Gia Lai, Lâm Đồng, Quảng Nam. Ông Đỗ Mạnh Hùng, Phó Chủ tịch Hội Bảo trợ người khuyết tật và trẻ mồ côi Việt Nam cho biết, các tiết mục dự thi đã thể hiện sự quan tâm sâu sắc của chính quyền, cơ quan chức năng và tổ chức Hội ở địa phương đối với việc góp phần bảo đảm quyền hưởng thụ và tham gia văn hóa, văn nghệ nói chung và phong trào văn hóa, văn nghệ quần chúng của NKT nói riêng. Nhiều tiết mục được chuẩn bị, dàn dựng công phu, tập luyện nghiêm túc, bám sát chủ đề tư tưởng của Hội thi, thể hiện tính sáng tạo, nét độc đáo, phản ánh sinh động đời sống văn hóa tinh thần của NKT.

Đến với Hội thi không chỉ để đua tài, các anh, chị em thí sinh NKT còn gửi gắm vào mỗi lời ca, tiếng hát cả tâm hồn, ước mơ và khát vọng của mình. Do đó, dù không đoạt giải nhưng tất cả các thí sinh đều là người chiến thắng vì họ đã vượt lên được chính mình, vượt qua những trở ngại, bất tiện do khiếm khuyết, vượt qua định kiến xã hội để chứng minh năng lực của bản thân, tự tin và tỏa sáng theo cách riêng của mỗi người.

Một tiết mục dự thi tại Hội diễn

Kết quả, BTC đã trao 5 HCV, 7 HCB, 17 giải khuyến khích và nhiều giải phụ cho các thí sinh xuất sắc. Ngoài ra, các đoàn Lâm Đồng, Đà Nẵng, Hà Tĩnh đạt giải nhất, nhì, ba giải tập thể. Các đoàn đạt giải, các thí sinh xuất sắc nhất và 1 số tiết mục ấn tượng sẽ góp mặt tại Hội thi Chung kết Toàn quốc vào ngày 12 - 13.6 tại Hà Nội.

Cũng tại Hội thi, Trung ương Hội đã trao 30 suất học bổng (trị giá 1 triệu đồng/suất) cho 30 học sinh khuyết tật, mồ côi, có hoàn cảnh khó khăn từ nguồn kinh phí chương trình "Quét mã 1400 chung tay trợ giúp NKT và trẻ mồ côi Việt Nam".

N.HỒNG

TIN THỂ THAO

Giải U13 toàn quốc Yamaha Cup 2025 khởi động với 45 đội

Báo *Thiếu niên Tiền phong và Nhi đồng* vừa phối hợp cùng Liên đoàn Bóng đá Việt Nam tổ chức họp báo giới thiệu Giải Bóng đá Thiếu niên toàn quốc U13 Yamaha Cup 2025. Giải năm nay thu hút sự tham gia của 45 đội bóng đến từ 36 tỉnh, thành, khởi tranh từ ngày 2.6 đến 15.7.

Vòng loại của giải sẽ diễn ra tại ba khu vực gồm Hải Phòng, Đắk Lắk và Bà Rịa - Vũng Tàu. Vòng chung kết dự kiến tổ chức tại Bình Dương với sự góp mặt của 16 đội xuất sắc nhất. Đây là năm thứ 29 liên tiếp giải đấu được tổ chức, là sân chơi quan trọng giúp phát hiện và ươm mầm tài năng trẻ cho bóng đá nước nhà. Nhiều cựu tuyển thủ quốc gia như Duy Mạnh, Quang Hải, Văn Hậu, Tuấn Hải, Hoàng Đức, Đức Chiến, Nhâm Mạnh Dũng... từng trưởng thành từ giải đấu này.

T.S

Gần 1.000 VĐV dự Giải vô địch Pool 9-Ball các CLB khu vực miền Bắc

Giải đấu do Liên đoàn Billiards & Snooker Việt Nam (VBSF) tổ chức với mục tiêu đưa Pool 9-Ball đến gần hơn với đông đảo người yêu thể thao, đồng thời tạo cơ hội cọ xát, phát hiện và bồi dưỡng những cơ thủ tiềm năng cho tương lai. Dự kiến, Giải vô địch Pool 9-Ball các CLB khu vực miền Bắc Cúp Sting x VBSF sẽ thu hút gần 1.000 vận động viên hệ phong trào đăng ký tham gia, thi đấu tại 24 câu lạc bộ billiards lớn và uy tín trên địa bàn Hà Nội và Hải Phòng. Các vòng đấu loại sẽ diễn ra trực tiếp tại 24 CLB, nhằm tuyển chọn 48 vận động viên xuất sắc nhất vào vòng chung kết, tổ chức từ ngày 1 - 3.8 tại Hà Nội. Tổng giá trị giải thưởng của giải đấu lên tới 350 triệu đồng.

S.V

Khởi tranh LION Championship 22

LION Championship 22 sẽ được khởi tranh tại Nhà thi đấu Tây Hồ, Hà Nội vào ngày 10.5 tới hứa hẹn nhiều cuộc đối đầu căng thẳng. Đặc biệt, mọi sự chú ý sẽ đổ dồn vào trận đấu nhằm bảo vệ đai vô địch của tay đấm Phạm Công Minh trước đối thủ Zakhar Dmitrychenka. Phạm Công Minh đã lên ngôi vô địch LION Championship hạng 84kg tại sự kiện LC 11 vào tháng 12.2023 khi hạ gục Trần Quốc Toản trong hiệp đấu thứ 3. Hiện tại, anh đang giữ tổng thành tích 4 trận toàn thắng trên sàn đấu MMA LION Championship.

Trước khi bắt đầu sự nghiệp võ thuật tổng hợp, Công Minh đã là biểu tượng của Wushu tán thủ Việt Nam với chức vô địch quốc gia liên tiếp từ năm 2014-2024. Ở đấu trường quốc tế, dấu ấn đậm nét nhất của võ sĩ sinh năm 1994 chính là tấm huy chương bạc tại Giải vô địch Wushu thế giới năm 2019. Trong khi đó, đối thủ của Công Minh - Zakhar Dmitrychenka là đô vật đã gây sốt trên mạng xã hội Việt Nam những ngày đầu xuân 2025 tại các sới vật hội làng. Trước khi sang Việt Nam năm 2022, Zakhar đã đạt đẳng cấp Master of Sport Wrestling tại quê hương Belarus. Đây là danh hiệu cho các đô vật từng nhiều năm liền vô địch quốc gia.

N.N

Chất lượng hay trào lưu nhất thời?

NGỌC NGUYỄN

Những năm gần đây, bóng đá Việt Nam chứng kiến làn sóng trở về của nhiều cầu thủ Việt kiều, những người mang trong mình dòng máu Việt, được đào tạo tại những nền bóng đá phát triển. Họ xuất hiện với nhiều kỳ vọng như cải thiện chất lượng đội tuyển, bổ sung thể hình, tốc độ và tư duy hiện đại vào lối chơi vốn có phần truyền thống.

Thế nhưng, câu hỏi vẫn còn đó: Liệu đây là chiến lược dài hạn hay chỉ là một trào lưu nhất thời mang tính truyền thông nhiều hơn là chuyên môn?

Những điểm sáng ở V.League

Jason Quang Vinh Pendant, sinh năm 1997 tại Pháp, từng thi đấu tại Ligue 2 và MLS. Khi về Việt Nam khoác áo Công an Hà Nội, anh gây chú ý nhờ nền tảng thể lực tốt, tốc độ cao và khả năng phòng ngự hiện đại. Jason thi đấu chủ yếu ở vị trí hậu vệ trái, nơi đội tuyển Việt Nam lâu nay chưa có nhân sự thực sự ổn định khi các trụ cột dính chấn thương hoặc sa sút phong độ.

Ngay sau khi hoàn tất thủ tục nhập quốc tịch, Jason thể hiện sự hòa nhập nhanh với bóng đá Việt Nam. Anh chơi bóng khôn ngoan, có ý thức phòng ngự rõ ràng, đồng thời biết cách hỗ trợ tấn công một cách hợp lý. So với nhiều cầu thủ nội cùng vị trí, Jason nhỉnh hơn ở mặt tư duy và kinh nghiệm. Nếu đội tuyển quốc gia muốn nâng cấp tuyến phòng ngự bằng một cầu thủ thực dụng, chơi đơn giản và hiệu quả, Jason Pendant là ứng viên sáng giá. Đây là một trường hợp thành công, cho thấy việc bổ sung cầu thủ Việt kiều có thể mang lại giá trị chuyên môn thực sự nếu chọn đúng người, đúng vị trí.

Trong khi đó, tiền vệ Viktor Lê sinh năm 2003, mang hai dòng máu Việt - Nga. Từng vô địch giải U19 Nga và được đánh giá cao về kỹ thuật, khả năng kiểm soát bóng và nhãn quan chiến thuật, anh được kỳ vọng là làn gió mới ở tuyến giữa đội tuyển. Sau khi hoàn tất nhập tịch, Viktor chọn về thi đấu tại V.League để tìm cơ hội lên tuyển. Tuy nhiên, môi trường bóng đá Việt Nam khác biệt rõ rệt về tốc độ thi đấu, điều kiện thời tiết và thói quen chiến thuật. Viktor chưa thể hiện được sự vượt trội so với các tiền vệ hiện có, đôi khi còn lép vế trong tranh chấp và khả năng thích ứng với đối thủ chơi áp sát còn chưa tốt. Dẫu vậy, không thể phủ nhận tiềm năng của Viktor. Anh vẫn còn rất trẻ và nếu được đầu tư đúng, có thể trở thành cầu thủ trụ cột trong tương lai. Hiện tại, anh chưa đủ ổn định để cạnh tranh suất đá chính, nhưng là cái tên nên được giữ lại trong kế hoạch dài hơi của đội tuyển quốc gia.

Một trường hợp khác là thủ môn Patrik Lê Giang, một trong những cầu thủ Việt kiều nổi tiếng nhất, từng thi đấu chuyên nghiệp nhiều năm ở châu Âu. Với chiều cao lý tưởng, phản xạ tốt và lối chơi điềm tĩnh, Patrik từng được kỳ vọng sẽ là đối trọng của Đặng Văn Lâm trong khung gỗ đội tuyển. Tuy nhiên, thủ tục nhập quốc tịch của Patrik đến nay vẫn chưa hoàn tất. Dù đã về thi đấu trong nước một thời gian, anh chưa thể trở thành công dân Việt Nam, do đó vẫn chưa đủ điều kiện khoác áo đội tuyển. Ngoài ra, ở tuổi 33, khả năng cạnh tranh dài hạn của anh cũng giảm dần. Nếu có thể nhập tịch trong thời gian tới, Patrik vẫn là một lựa chọn chất lượng với vai trò thủ môn dự bị dày dạn kinh nghiệm. Nhưng nếu xét về tính kế thừa, anh không phải phương án ưu tiên hàng đầu.

Bên cạnh những gương mặt nổi bật kể trên, bóng đá Việt Nam cũng từng đón nhận nhiều cầu thủ Việt kiều nhưng không đạt kỳ vọng. Alexander Đặng từng được mời về thử sức dưới thời HLV Park Hang-seo, nhưng nhanh chóng bị loại do phong độ không phù hợp và khả năng thích nghi kém. Adriano Schmidt, mang hai dòng máu Việt - Đức, cũng từng khoác áo đội tuyển nhưng chỉ đóng vai trò kép phụ, không đủ ấn tượng để cạnh tranh lâu dài. Vũ Hồng Quân, Nguyễn Như Đức Anh, Kyle Colonna… là những trường hợp được nhắc đến nhiều nhưng hoặc chưa đủ điều kiện pháp lý, hoặc chưa chứng tỏ được năng lực.

Đa phần những cầu thủ này gặp khó khăn trong việc hòa nhập với môi trường bóng đá nội địa: Thời tiết khắc nghiệt, nhịp độ thi đấu khác biệt, lối chơi thiếu không gian, và cả áp lực truyền thông. Một số không biết tiếng Việt, sống quen văn hóa phương Tây nên gặp trở ngại lớn về tâm lý thi đấu và sự gắn kết với đồng đội.

Jason Quang Vinh Pendant thể hiện sự hòa nhập nhanh với bóng đá Việt Nam

Trào lưu hay chiến lược dài hạn?

Không thể phủ nhận, việc chiêu mộ cầu thủ Việt kiều có thể là "đòn bẩy nhanh" cho đội tuyển nếu chọn đúng người, đúng thời điểm. Tuy nhiên, nếu không có chiến lược bài bản, sự xuất hiện của họ dễ trở thành một trào lưu nhất thời, nhiều kỳ vọng nhưng ít hiệu quả thực tế.

Điều cần thiết là một quy trình đánh giá khắt khe: Không chỉ xem video highlight hay lý lịch CLB mà phải kiểm chứng qua tập luyện thực tế, phân tích thể chất, khả năng hòa nhập, tâm lý, ngôn ngữ và cả khát khao cống hiến. Việc gắn bó với đội tuyển quốc gia đòi hỏi hơn là danh nghĩa Việt kiều, đó phải là sự sẵn sàng dấn thân và nỗ lực hòa mình vào một tập thể mang bản sắc riêng biệt. Cầu thủ Việt kiều là một nguồn lực đặc biệt mà bóng đá Việt Nam có thể khai thác hiệu quả nếu làm đúng cách. Jason Pendant là minh chứng cho sự phù hợp cả về chuyên môn lẫn tâm thế. Viktor Lê mang trong mình tiềm năng lớn, nhưng cần được dìu dắt kỹ lưỡng.

Thay vì chạy theo hiệu ứng "Việt kiều nào về cũng đáng gọi lên tuyển", bóng đá Việt Nam cần tiếp cận vấn đề này bằng tư duy hệ thống, khoa học và có chiến lược kế thừa rõ ràng. Chỉ như vậy, "nguồn gen quốc tế" này mới thực sự góp phần vào sự chuyển mình bền vững của đội tuyển quốc gia trong tương lai. ■

Hy vọng "đầu xuôi, đuôi lọt"

● VĨNH HY

Lúc 10h00 sáng nay 9.5 (giờ Việt Nam), đội tuyển Futsal nữ quốc gia sẽ bước vào thi đấu lượt trận thứ hai bảng B Vòng chung kết (VCK) Giải Futsal nữ vô địch châu Á 2025 (đang diễn ra ở Trung Quốc) gặp đội tuyển Futsal nữ Philippines.

Trước đó, với chiến thắng 5-3 trước Hồng Kông (Trung Quốc) ở lượt trận mở màn cách đây 2 ngày đã mang lại động lực rất lớn cho thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng trong hành trình "săn vé" dự VCK FIFA World Cup Futsal nữ lần đầu tiên trong lịch sử, sẽ diễn ra tại Philippines vào tháng 11 năm nay.

Các cô gái Việt Nam sẽ tiếp tục vượt khó và nỗ lực trong phần còn lại của hành trình tìm kiếm suất dự World Cup 2025 Ảnh: VFF

Rộng cửa vào bán kết

Trận ra quân của đội tuyển nữ Việt Nam (hạng 11 thế giới) không hề dễ dàng trước Hồng Kông (hạng 29 TG) khi đối thủ phòng ngự phản công hiệu quả và tạo ra rất nhiều khó khăn, đặc biệt là thời điểm đầu hiệp 2 (đối thủ ghi 2 bàn liên tiếp để gỡ hoà 3-3). Nhưng các cô gái Việt Nam vẫn tạo ra được sự khác biệt ở những thời điểm cuối trận để ghi thêm 2 bàn, ấn định chiến thắng 5-3.

Sau trận, HLV Nguyễn Đình Hoàng bày tỏ sự hài lòng với nỗ lực thi đấu của toàn đội: "Trận đấu hôm nay thật sự khó khăn với chúng tôi. Như đã biết, trận đầu luôn là thử thách. Tôi và ban huấn luyện cảm thấy hài lòng với sự cố gắng của các em. Sự nỗ lực của toàn đội đã được đền đáp xứng đáng. Dù còn nhiều điểm cần cải thiện, nhưng chúng tôi cảm ơn các em vì đã nỗ lực hết mình". Sau chiến thắng trước Hồng Kông, đội tuyển nữ Việt Nam sẽ còn hai thử thách mang tên Philippines (hạng 55 TG) và Iran (hạng 9 TG) để hoàn thành mục tiêu trước mắt là vượt qua vòng bảng. Nếu muốn giành suất tham dự VCK FIFA World Cup Futsal nữ 2025, các cô gái Việt Nam sẽ phải đi đến trận chung kết hoặc thắng trong trận tranh hạng ba VCK Giải Futsal nữ châu Á 2025. Ở giải đấu này, các đội thi đấu vòng tròn một lượt tại vòng bảng, chọn hai đội đứng đầu mỗi bảng, cùng hai đội xếp thứ ba có thành tích tốt nhất vào tứ kết.

Với trình độ và thực lực hiện tại, nhất là sau khi vượt qua Hồng Kông ở ngày ra quân, đội tuyển nữ Việt Nam hoàn toàn có thể giành một trong hai vị trí đầu bảng để đi tiếp. Nếu nhất bảng, đội sẽ chỉ gặp một trong hai đội hạng ba có thành tích tốt nhất ở tứ kết. Trong trường hợp nhì bảng, đội cũng sẽ chỉ gặp đội nhì bảng A, nhiều khả năng là Uzbekistan (hạng 18 TG) ở tứ kết. Có thể nói, cơ hội để các cô gái Việt Nam tiến vào bán kết là khá cao nếu như họ thi đấu đúng sức và giữ được sự tập trung. Thử thách thực sự chỉ đến ở vòng 4 đội mạnh nhất, nơi mà thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng có thể gặp các đội bóng hàng đầu châu lục như Thái Lan (hạng 5 TG), Nhật Bản (hạng 10 TG) hay Iran.

Tập trung qua từng trận

Chiến thắng trước Hồng Kông mang lại sự hưng phấn nhưng các cầu thủ cần phải giữ được đôi chân trên mặt đất bởi đây chỉ là điểm khởi đầu và phía trước còn rất nhiều thử thách. Nên nhớ rằng đây là giải châu Á vòng loại World Cup nên các đối thủ đều có sự chuẩn bị kỹ lưỡng và thừa quyết tâm. Các đội đều đến Trung Quốc với cùng mục tiêu như đội tuyển Việt Nam và chúng ta cần phải có sự tập trung và nỗ lực cao nhất qua từng trận.

Nếu có thể giành 3 điểm trước Philippines vào sáng nay, đội tuyển nữ Việt Nam sẽ chắc suất vào tứ kết, điều này giúp ban huấn luyện dễ tính hơn rất nhiều cho trận đấu cuối gặp Iran cũng như được quyền lựa chọn đối thủ tại vòng 8 đội mạnh nhất. Ở lần gặp nhau tại giải Đông Nam Á hồi tháng 11.2024, đội tuyển nữ Việt Nam đã đánh bại Philippines 6-1. Trước đó, tại giải giao hữu quốc tế tại Trung Quốc hồi tháng 7.2024, các cô gái Việt Nam đã hoà Iran 2-2 sau khi bị thủng lưới ở những phút cuối. Đánh giá về các đối thủ, HLV Nguyễn Đình Hoàng cho biết: "Bảng đấu này có đội bóng mạnh là Iran. Họ là ứng cử viên hàng đầu cho suất đi tiếp của bảng đấu. Đội tuyển Philippines đã thi đấu rất tốt ở vòng loại, họ cho thấy sự tiến bộ rất nhiều so với chính họ khi gặp chúng ta ở giải Đông Nam Á với nhiều cầu thủ chất lượng được bổ sung. Chúng ta sẽ gặp khó khăn nhiều khi gặp họ. Do vậy mà toàn đội phải có sự tập trung cao độ". Cũng theo HLV Nguyễn Đình Hoàng, đội đặt mục tiêu đầu tiên vượt qua vòng bảng trước khi có phương án, lối chơi tiến càng sâu càng tốt và giành suất dự World Cup.

Đội trưởng Trịnh Nguyễn Thanh Hằng cho biết, đội đã chuẩn bị rất kỹ lưỡng cho giải đấu lần này, từ chuyên môn cho đến thể lực để thực hiện hóa giấc mơ World Cup. "Đây là lần đầu tiên FIFA World Cup Futsal nữ được tổ chức và chúng tôi rất mong muốn được tham dự đấu trường này. Toàn đội và bản thân tôi đều rất áp lực, nhưng cũng rất quyết tâm. Mọi người đang nỗ lực hết mình để vượt qua mọi khó khăn và tập trung cho từng trận hướng đến mục tiêu đề ra", Thanh Hằng bày tỏ. ■

Lại Lý Huynh xứng danh kỳ thủ số 1 Việt Nam

Kỳ thủ Lại Lý Huynh vừa trở thành "kỳ vương" tại Giải cờ tướng VĐQG 2025 để qua đó có được danh hiệu vô địch quốc gia lần thứ sáu trong sự nghiệp. Chiến thắng này càng khẳng định trình độ kỳ nghệ cũng như đẳng cấp của kỳ thủ số 1 làng cờ tướng Việt Nam trong hơn 10 năm qua.

Năm 2013 tại TP.HCM, Lý Huynh đã có được danh hiệu vô địch quốc gia lần đầu tiên trong sự nghiệp. Khi đó, nội dung cờ tiêu chuẩn giải VĐQG lần đầu thi đấu vòng tròn một lượt, chọn 8 kỳ thủ đứng đầu vào tứ kết. 12 năm sau cũng tại thành phố mang Bác và cũng tại nội dung cờ tiêu chuẩn thi đấu thể thức tương tự, kỳ thủ đang đầu quân cho Bình Dương tiếp tục đăng quang. Chiến thắng của Lý Huynh vô cùng thuyết phục khi anh giữ thành tích bất bại, trong đó nổi bật là việc đánh bại kỳ thủ rất mạnh là Nguyễn Thành Bảo ở chung kết. Cùng với bốn lần đăng quang vào các năm 2014, 2016, 2018 và 2021, Lý Huynh đã có được sáu chức vô địch quốc gia, ngang bằng với cố danh thủ Mai Thanh Minh và chỉ kém người vô địch quốc gia nhiều nhất trong lịch sử là kỳ thủ Trềnh A Sáng (7 lần) đúng 1 danh hiệu. Ngoài ra, kỳ thủ 35 tuổi cũng là người có số lần về nhì cờ tiêu chuẩn (5), vô địch cờ nhanh (6), vô địch cờ chớp (4) nhiều lần nhất lịch sử cờ tướng Việt Nam.

Nhận xét về Lại Lý Huynh, cựu HLV đội tuyển cờ tướng quốc gia Hoàng Đình Hồng cho biết: "Nội dung cờ tiêu chuẩn là thước đo chuẩn xác nhất cho trình độ của một kỳ thủ và Huynh đã chứng tỏ đẳng cấp của mình. Tôi vẫn đánh giá Huynh là kỳ thủ số 1 của làng cờ tướng Việt Nam trong hơn 10 năm qua, không chỉ thành tích ở các giải trong nước mà còn tại đấu trường quốc tế". Với chức vô địch quốc gia 2025, Lý Huynh có cơ hội được tham dự giải vô địch thế giới 2025, diễn ra vào tháng 9 tới tại Trung Quốc. Với phong độ hiện tại, người hâm mộ kỳ vọng kỳ thủ sinh năm 1990 có thể giành những thành tích tốt hơn nữa cho cờ tướng Việt Nam.

Lại Lý Huynh đang là niềm hy vọng số 1 của cờ tướng Việt Nam trong việc tranh chấp thứ hạng tại các giải quốc tế

Lại Lý Huynh cũng từng giành HCV đồng đội giải thế giới 2022, HCB cá nhân giải thế giới 2023, HCB Asian Games 19, HCV SEA Games 31, 32 cùng rất nhiều huy chương cao quý khác. Cho đến hiện tại, tấm HCB giải thế giới 2023 có thể xem vừa là thành tích cá nhân tốt nhất vừa là sự tiếc nuối lớn nhất trong sự nghiệp của Lý Huynh. Trong trận chung kết cờ tiêu chuẩn với Mạnh Thần (Trung Quốc), Lý Huynh tạo ưu thế cực lớn ở trung tàn và đứng trước cơ hội vô địch. Nhưng kỳ thủ số 1 Việt Nam tính toán không hợp lý ở những thời điểm quyết định và để đối thủ cầm hòa, sau đó thua ván cờ nhanh, qua đó không thể phá vỡ sự thống trị của các kỳ thủ Trung Quốc tại đấu trường thế giới. Nhưng thành tích này của Lại Lý Huynh mang lại niềm tin rất lớn cho cờ tướng Việt Nam, trong một tương lai không xa chúng ta sẽ có một nhà vô địch thế giới.

HLV Hoàng Đình Hồng đánh giá, Lý Huynh toàn diện từ khai, trung, tàn cuộc, đây là điều hiếm có ở một kỳ thủ Việt Nam. Để có được điều đó, kỳ thủ này đã tập luyện rất khoa học, dành rất nhiều thời gian để luyện cờ và nghiên cứu. HLV Hoàng Đình Hồng cho rằng, Lý Huynh chính là nguồn cảm hứng và tấm gương sáng cho các bạn trẻ muốn theo nghiệp cờ.

Bài, ảnh: LÊ HOÀN

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

MỘT LỜI CẢM ƠN TRỊ GIÁ 140 TRIỆU USD:

Vì sao cần lịch sự với AI?

● **MINH PHẠM**

Trong kỷ nguyên mà trí tuệ nhân tạo (AI) không còn là khái niệm xa vời mà đã hiện diện trong từng ngóc ngách cuộc sống, từ trợ lý ảo, chatbot đến xe tự lái và sáng tạo nội dung, một câu hỏi nhỏ nhưng lại đang gợi lên làn sóng tranh luận lớn trong cộng đồng công nghệ và đạo đức học: *Chúng ta có nên - và có cần - cư xử lịch sự với AI?*

Ở thời đại 4.0, một điều tưởng chừng nhỏ nhặt như việc nói "cảm ơn" với ChatGPT lại đặt ra những câu hỏi lớn về chi phí vận hành và tác động môi trường của công nghệ này.

Ông Sam Altman, CEO của OpenAI cho rằng, những từ như "please" hay "thank you" tưởng chừng vô hại lại khiến chatbot tốn thêm năng lượng xử lý và chi phí phát sinh là vô cùng lớn

Theo phân tích của BestBrokers, riêng ChatGPT đã tiêu thụ khoảng 1,059 tỉ kWh điện mỗi năm, tương đương 139,7 triệu USD chi phí điện năng (tính theo mức giá thương mại trung bình tại Mỹ). Đáng chú ý, mỗi tương tác với chatbot này ngốn tới 0,14 kWh, đủ để thắp sáng 14 bóng đèn LED trong 1 giờ. Khi nhân con số này với hàng tỉ lượt truy cập mỗi ngày, bức tranh năng lượng trở nên khổng lồ, vượt xa tưởng tượng.

Vấn đề không chỉ dừng ở chi phí, mỗi từ ngữ lịch sự như "làm ơn", "cảm ơn" đều tăng thêm số lượng token (đơn vị xử lý ngôn ngữ của AI), kéo theo hàng tỉ phép toán và khối lượng công việc đồ sộ cho GPU và hệ thống máy chủ. Kết quả là thời gian phản hồi dài hơn, áp lực lên trung tâm dữ liệu cao hơn và dấu chân carbon ngày càng lớn - tất cả đến từ những lời nói tưởng như vô hại.

Giáo sư Neil Johnson (Đại học George Washington) nhận định: Những từ ngữ lịch sự này chẳng khác nào lớp "bao bì" dư thừa, buộc AI phải "lột bỏ" trước khi xử lý nội dung chính. Với ông, sự lịch sự có thể mang lại cảm xúc tích cực, nhưng về mặt kỹ thuật lại là một khối lượng tính toán không cần thiết.

Theo Cơ quan Năng lượng Quốc tế (IEA), các trung tâm dữ liệu đang tiêu thụ khoảng 2% tổng điện năng toàn cầu, và con số này có thể tăng vọt khi AI tiếp tục lan rộng. Ngoài điện, nước làm mát cũng trở thành yếu tố đáng báo động. Nhiều trung tâm dữ liệu phải sử dụng lượng lớn nước ngọt để làm mát server, nhất là ở các khu vực khí hậu nóng hoặc đang khô hạn, gây áp lực trực tiếp lên nguồn tài nguyên nước địa phương.

Một báo cáo của Washington Post cho biết, để tạo một email dài 100 từ bằng GPT-4, AI phải sử dụng 0,14 kWh điện và một lượng nước đáng kể để làm mát. Hệ quả là những tương tác "ảo" lại tạo ra hệ lụy rất thật: Tăng phát thải CO_2, suy giảm nước ngọt và làm nóng toàn cầu.

Dù AI mang đến sự tiện lợi chưa từng có, nhưng cái giá phải trả không chỉ là tiền điện. Đó là những tài nguyên thiên nhiên hữu hạn, là môi trường sống của các thế hệ tương lai. Và có lẽ, đã đến lúc chúng ta cần nghĩ lại: Liệu một lời cảm ơn gửi đến AI có thực sự cần thiết - nếu cái giá là cả hành tinh phải gồng mình gánh chịu?

Một khảo sát từ năm 2019 của Pew Research cho thấy, 54% người dùng các thiết bị như Amazon Echo, Google Home từng nói "làm ơn" khi ra lệnh. Đến năm 2024, con số này đã tăng lên 67% theo báo cáo của TechRadar, cho thấy xu hướng nhân cách hóa AI đang ngày một rõ rệt.

Thực tế, sự tương tác thân thiện với máy móc không chỉ là lựa chọn cá nhân, mà còn có thể định hình hành vi xã hội. Nhà biên kịch Scott Z. Burns nhận định: "Dù AI không có cảm xúc, nhưng bất kỳ sự thô lỗ hay căm ghét nào trong cách giao tiếp cũng có thể gieo mầm cho sự vô cảm trong cộng đồng".

Bước ngoặt lớn xảy ra vào năm 2024, khi công ty AI Anthropic tuyển dụng nhà nghiên cứu đầu tiên về "AI welfare" (phúc lợi dành cho trí tuệ nhân tạo). Đây không phải là việc nhân đạo hóa máy móc, mà là bước khởi đầu cho việc xây dựng khung ứng xử đạo đức khi AI tiến gần đến trạng thái tương tác giống con người.

Câu hỏi đặt ra không còn là "AI có cảm xúc không?" mà là "Chúng ta muốn mình trở thành ai khi đối thoại với một cỗ máy?". Nếu nhìn từ góc độ kinh tế và môi trường, rõ ràng một từ "cảm ơn" thêm vào yêu cầu ChatGPT có thể làm tăng chi phí điện năng, kéo theo áp lực hạ tầng và tác động môi trường. Nhưng nếu nhìn từ góc độ văn hóa và đạo đức xã hội, "cảm ơn chatbot" lại mang ý nghĩa đặt nền móng cho một chuẩn mực giao tiếp lành mạnh trong thời đại số.

Khi thế giới ngày càng vận hành qua các thuật toán, có lẽ giá trị con người không nằm ở câu trả lời của AI, mà ở chính cách ta đặt câu hỏi. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Thay tên đổi họ

● **TÙNG QUANG**

Nhân chuyến công du Trung Đông vào tuần tới, với các điểm đến Saudi Arabia, Qatar và Các Tiểu vương quốc Arab Thống nhất (UAE), Tổng thống Mỹ Donald Trump đang lên kế hoạch để bắt đầu gọi Vịnh Ba Tư (Persian Gulf) là "Vịnh Ả Rập" (Gulf of Arabia hoặc Arabia Gulf). Khi được hỏi về khả năng đổi tên này trong một sự kiện tại Phòng Bầu dục, Tổng thống Mỹ trả lời với các phóng viên rằng ông "sẽ phải đưa ra quyết định" trong chuyến đi sắp tới và cho biết thêm: "Họ sẽ hỏi tôi chuyện đó khi tôi đến đó và tôi sẽ phải quyết định. Tôi không muốn làm tổn thương cảm xúc của ai cả. Tôi cũng không rõ liệu có ai sẽ tổn thương hay không?".

Rõ ràng, đây là món quà đắt giá cho các nước Arab. Từ lâu, nhiều nước trong khu vực đã thúc đẩy việc đổi tên vùng biển nằm ở phía Nam Iran này từ "Vịnh Ba Tư" sang một cái tên khác phản ánh bản sắc của các quốc gia này. Tên khác là tên gì thì chưa một ai trong khu vực dám chỉ mặt, đặt tên, thì nay, ngài Tổng thống đã thay mặt họ, làm việc đó.

Món quà của người này nhưng nỗi đau của người khác. Không chỉ "tổn thương", rõ ràng, đây là đòn giáng mạnh vào Iran - quốc gia từ lâu kiên quyết bảo vệ tên gọi "Vịnh Ba Tư". Ngay lập tức, Ngoại trưởng Iran Abbas Araghchi cảnh báo nếu việc đổi tên được tiến hành sẽ "gây ra làn sóng phẫn nộ từ toàn thể người dân Iran ở mọi tầng lớp, bất kể khuynh hướng chính trị, trong nước, tại Mỹ và trên toàn thế giới". Viết trên mạng xã hội X, Ngoại trưởng Araghchi lên án cái mà ông gọi là "nỗ lực mang động cơ chính trị nhằm thay đổi một tên gọi có tính lịch sử đã được xác lập".

Nếu được công bố như theo kế hoạch, đây là lần thứ ba Tổng thống Trump đổi tên, sau khi đặt tên ngọn núi cao nhất Bắc Mỹ thành McKinley và ra Sắc lệnh đổi tên Vịnh Mexico thành Vịnh châu Mỹ từ đầu năm. Không ít người mừng, nhưng cũng không ít người không vui. Còn phải nói, Mexico đã phản đối kịch liệt. Đáp trả việc đổi tên Vịnh Mexico thành Vịnh Mỹ, Tổng thống Mexico Claudia Sheinbaum khẳng định, khu vực biển được giới hạn bởi bờ biển Mỹ, các bang phía đông Mexico và quần đảo Cuba đã được gọi là Vịnh Mexico kể từ năm 1607; đồng thời đưa ra đề xuất "thú vị" khi đổi tên khu vực Bắc Mỹ (bao gồm cả nước Mỹ) thành "Mexico America" (Mỹ Mexico)!

Cũng đúng thôi. Đâu chỉ cái tên, nó còn bao hàm văn hóa, lịch sử; chủ quyền, lãnh thổ. Bản thân Sắc lệnh hành pháp của Tổng thống Trump cũng đã nói rõ điều đó khi cho biết "Khôi phục tên gọi tôn vinh sự vĩ đại của nước Mỹ" bởi vì "vịnh Mỹ" là "tài sản không thể thiếu" đối với Mỹ và nền kinh tế của nước này, bao gồm sản xuất dầu thô, nguồn khí đốt tự nhiên dồi dào, nghề cá và du lịch!

Quá nhiều thay đổi trong một thời gian ngắn. Không chỉ về kinh tế, việc "thay tên đổi họ" cũng như dự định sáp nhập quốc gia, nỗ lực thâu tóm lãnh thổ khiến cho cộng đồng quốc tế không thể không quan ngại. ■

Cuộc thi sáng tác *Việt Nam trong tôi* góp phần gìn giữ tiếng Việt

Trong không khí trang trọng tại Thủ đô Budapest (Hungary), Lễ tổng kết cuộc thi sáng tác *Việt Nam trong tôi* đã diễn ra và để lại nhiều cảm xúc trong lòng cộng đồng người Việt tại đây. Tham dự sự kiện có Đại sứ Việt Nam tại Hungary, ông Bùi Lê Thái; đại diện Hiệp hội người Việt Nam tại Hungary; Trung tâm tiếng Việt Budapest; các thầy cô giáo, phụ huynh và đông đảo học sinh người Việt...

Cuộc thi không chỉ là một sân chơi sáng tạo dành cho thế hệ trẻ, mà còn là cầu nối tinh thần đưa các em trở về với cội nguồn dân tộc. Phát biểu tại buổi lễ, Đại sứ Bùi Lê Thái biểu dương các thầy cô giáo, phụ huynh và đặc biệt là các em học sinh - những người đã lan tỏa tình yêu tiếng Việt bằng tất cả tâm huyết và sự sáng tạo. *"Việt Nam trong tôi* là hoạt động có ý nghĩa sâu sắc trong cộng đồng người Việt tại Hungary. Đây là dịp để giữ gìn, phát huy tiếng Việt và là cơ hội để kết nối các thế hệ, bồi đắp niềm tự hào dân tộc và khẳng định bản sắc văn hóa nước nhà", Đại sứ nhấn mạnh.

Hướng tới tương lai, Đại sứ bày tỏ mong muốn cộng đồng người Việt tại Hungary sẽ tiếp tục chung tay gìn giữ và lan tỏa tinh thần sáng tạo, truyền cảm hứng hướng về cội nguồn cho thế hệ trẻ, những người đang lớn lên giữa lòng châu Âu nhưng vẫn mang trong tim hình bóng quê hương. **M.PHẠM**